

Tänäfalilt

Äšajəš

1 A-wa tänäfalilt ta dd-äsnäfaläl Mässinäy i-Yisa* Älmasex* i-ad-isəlməd eklan-net isälan n-härätän wi s-išwar jan. Däy-təssəba n-a-wen-däy a fäl sār-i dd-äšmasäl Älmasex* änjälös-net, näkk Exya-i n-akli-net, i-ad-hi-isəlməd s-isälan-win-däy näkk-däy. ²A-wa s-äjəyhäy iket-net, ənhäyāy-t, əmoosän mäjräd n-Mässinäy d-tidət ta hi-dd-äsnäfaläl Yisa Älmasex a hawän-siyuläy diha-däy.

³Ere iyran əlkəttab-i-däy däy-iktäb a-wa t-illän d-a-wa ilkämän, äsjäd i-a-wa däy-ässewäl, ad-itamašal a-wa innä, tənəḏəḏ-as ed a ənḏərrän ɣas a hin-äqqimän i-ad-itbət a-wa innä.

Derhan n-Exya i-imumənän

⁴A-wa näkk Exya, hin-iktəbän i-älkänisäten* ti n-əssayät hənən teje ta n-Azya. Ähuuläy-käwän-in, ikf'-iwän Mässinäy-i dd-äzzarän, ill'-e, ilkam, ännuymət d-älxer. Daläy unfasän wi n-əssa t-əllänen dat-tasäqqaymut n-Mässinäy ta n-təmmənukəla däy-ad-käwän-äkf ännuymət d-älxer. ⁵Ikf'-iwän day Yisa* Älmasex*-i n-əmayḏal n-emäjjäyh n-tidət dd-äzzarän tanäkra däy-tamättant, ənta-i n-Ämänokal n-a-wa t-illän däy-imänokalän iwarän ärori n-äkall, ännuymət d-älxer.

Ənta a hanäy-irhan, äsdärfät-anäy däy-ibäkkəḏän-nänäy s-ašni-net wa inyälän a-s ämmut däy-təssəba-nänäy. ⁶Ənta a hanäy-ijän tawset n-käl-tikutawen,* ij'-anäy däy-Təmmənəya-net i-ad-näxdəm i-Mässinäy-i n-Abba-net. Umaset älxurmät d-tärna, i-net härkuk! Amin!

⁷Ənheywät-ak, imal-dd, äddeew d-tijäräken!

Ad-t-tənhəy e d t-təlläm tiṭṭ,

wäla äddinät wi däjnen tajəzzelt-net s-ajor.

Ad-šoršənät tiwsaten n-äddunya iket-däy-näsnät,
əlhənät däy-təssəba-net.

A-wen, ad-äj, wär t-iha äššäk. Amin!

⁸Innä Emäli Mässinäy-i ilän tärna iket-net: «'Näkk a-s Tizarät,†
näkk a-s Tilkamät',† ənta a dd-äzzarän, ill'-e, ilkam.»

†1:8 Däy-Tälyunanit, itawänna i-Tizarät: Älfa, itawänna i-Tilkamät: Omega.

A-wa dd-äsnäfaläl Mässinäy i-Exya

⁹A-wa näkk, Exya wa n-äŋŋa-wän däy-äddin dār-wän oharän tizzurt d-Təmmənəya* ta n-Mässinäy d-tebädde däy-älɣizabät däy-təssəba n-Yisa. Äzzāman wa d-əttārmäsäy, ämewäyāy, əjjäšäy takārmut däy-awtəl wa n-Batmus däy-təssəba n-iqqud wa jey däy-iji n-isālan n-mäjräd n-Mässinäy d-tajuhe ta täjjäy fäll-Yisa.* ¹⁰Ašäl iyyän n-älxad-i n-ašäl wa n-Emāli, irmäs-ahi Unfas Šaddijän,* əsley i-emäsl-i-däy äššoohen hi-olähän d-i n-täsinsäyt ɗar'-i ¹¹hi-innän: «Əktəb a-wa hännäyäd däy-əlkəttab, səsiwəɗäd-t-in älkänisäten ti n-əssayät n-teje ta n-Azya hänen iyārman wi n-Ifäsus d-Smirna d-Biryamus d-Təyatir d-Sardas d-Filadäfyä d-Läwdisa.»

¹²Äšnāšlāmāy ɗar'-i i-ad-ənhäyāy ere wa hi-əssewälän. Əkyädäy, ənhäyāy əssayät tiftəl n-orāy ¹³jer-ibdad ere olähän d-ägg-adəm. Ilsä emäls has-t-illan ɣur-iɗarän, ijbäs s-taməntəka n-orāy. ¹⁴Jan amzadän-net təməlle n-tikunen, olähän ɣas d-täɗuft wār-inxes härät, izajjār-dd ännur olähän d-imämmälän n-efew tiɗtawen-net. ¹⁵Jan iɗarän-net asmäyṃäy wa itäjj daroy täššiisdäj tahəst təzzar izzəzzəwät-t äwadəm; oläh emäsl-i-net d-i n-aman n-anji ošalnen s-äššahät. ¹⁶Iɗtaf əssa etran däy-äfuss-net wa n-aɣil, təzjar-dd tākoba s-əmsädän imawän-net issənän emm-net, ija idəm-net asmäyṃäy wa täjj täfukt n-tarähut. ¹⁷Ənhäyāy-t ɣas, hey-dd oɗey daw-iɗarän-net šund ämmuy māšan, äswār-ahi äfuss-net wa n-aɣil, inn'-ahi: «Wār tärmeyəd, näkk a-s Tizarät,† näkk a-s Tilkamät,† ¹⁸näkk a-s wa iddarän. Tidət, ənhäyāy tamättant māšan, näkk-da ämära, əddarāy amäyɗol. Näkk a iɗtafän asäyar wa n-tamättant hakd-däy wa n-älaxärät. ¹⁹A tənhäyäd-däy, jer-a-wa ijän d-a-wa itajjän d-a-wa ilkämän, əktəb-t iket-däy-net. ²⁰Etran wi n-əssa hannäyäd däy-äfuss-in wa n-aɣil d-əssayät tiftəl n-orāy ti hannäyäd, əddāraj māšan älmäyṃa-n-a-wen da: etran, əntāneɗ a-s änjälösän n-älkänisäten ti n-əssayät; tiftəl ti n-əssayät, əntānəteɗ a-s älkänisäten* ti n-əssayät.»

Täkarɗe ta təkkät älkänisät ta n-Ifäsus

2 Inn'-ahi Yisa:
 «Əktəb i-änjälös n-älkänisät* ta hät aɣrəm wa n-Ifäsus, änn'-as:
 ‹Inn'-ak wa iɗtafän əssa etran däy-äfuss-net wa n-aɣil, irjäšän jer-əssayät tiftəl ti n-orāy: ²Wār hi-ədrejnät timaşalen-näk wāla tiluyyay-näk wāla tebädde-näk härkuk däy-a-wa hed. Əssanāy a-s wār təşberäd erk äddinät; äddinät-wi jannänen s-bahu a-s əntāneɗ

†1:17 Däy-Tälyunanit, itawänna i-Tizarät: Älfa, itawänna i-Tilkamät: Omega.

inəmмуšal-in a ämoosän uhən-däy wär ämoosän a-wen, torämäd-tän, täsfäkkäräd-dd a-s inəsbuha a ämoosän iket-däy-näsän. ³Essanäy a-s tæbdadäd härkuk däy-a-wa hed, tənähäyäd ayäna däy-tæssäba n-isəm-in mäšan, tæšbäräd, wär käy-ikkəs a-wen däy-a-wa hed.

⁴Hakd a-wen-däy, ikm'-ahi fälla-k härät iyyän: tärha tædi-hi täzzarät s-käla hi-tät-jed, äbas-hi-tät-jed, täqqäläd sär-s. ⁵A-wen-däy a fäl, äktæw-dd adwəyləl wa s-käla t-jed däy-dd-toðed, tutabäd, täqqäläd-in timaşalen-näk ti n-ibda. Afäl wär jed a-wen, he-käyy! Maläy-käy-in; afäl käy-in-ogäzäy wär tätubäd, ad-äkkəsäy tefätelt-näk däy-edägg-net. ⁶A-wen, wär hin-ikkəs a-s, ijraz-ahi fälla-k mikðaw wa jed d-timaşalen n-käl-Nikula-i dār-jed mikðaw wa dār-sän jey.

⁷Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdet i-mäjräd wa itäj Unfas Šaddijän* i-älkänisäten.*

Wa ikräšan tärna fäll-Iblis d-tändärbaten-net, ad-t-šäksäy aratan n-ahəšk wa n-tämudre ihän älzännät n-Mässinäy.' »

Täkarðe ta tækkät älkänisät ta n-Smirna

⁸Ätwänn'-ahi ðarät-a-wen:

«Ektæb i-änjälös n-älkänisät ta hät ayrəm wa n-Smirna, änn'-as: 'Inn'-ak wa n-Tizarät d-Tilkamät,† wa ämmun, iddär-dd, ⁹əssanäy əmmək wa s-tätwarämäd d-əlläqqu-näk mäšan hakd a-wen-däy, käyy a-s ägg-ehäre wa n-tidət. Əssanäy fäll-tälläbäsen-ti käy-sawarän äddinät wi jannänen s-bahu a-s ägg-Işrayil a ämoosän, a-s ija a-wen, wär ämoosän yas ar ehän n-äddin n-inaybadän n-Iblis. ¹⁰Wär käy-isärmayət älyizabät wa käy-mad-səknən. Ad-äj Iblis i äjjootnen däy-wän däy-takärmüt i-ad-tän-ižžurrəb s-a-wen-däy, təjəm mārāw išilan titwəžžurribäm däy-tæssäba n-äddin-näwän. Käyy, əttəf immun kud-däy hak-t tamättant a-wen. Afäl dd-təzjāräd a-wen, ad-hak-äjäy älhäk, takənbut ta n-tämudre täylälät.

¹¹Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdet i-mäjräd wa itäj Unfas Šaddijän n-Mässinäy i-älkanisätän.*

Wa ikräšan ašäl fäll-Iblis d-tändärbaten-net, wär-iha miši n-ad-inhəy tamättant ta s-sänatät.' »

Täkarðe ta tækkät älkänisät ta n-Biryamus

¹²Ätwänn'-ahi day:

«Ektæb i-änjälös n-älkänisät* ta hät ayrəm wa n-Biryamus, änn'-as:

†2:8 Däy-Tälyunanit, itawänna i-Tizarät: Älfa, itawänna i-Tilkamät: Omega.

‘Inn’-ak Wa ittāfān tākoba ta s-əmsādān imawān-net issənān: ¹³Əssanāy diha d-təzzāyād, dihen-dāy ad-təkkās təmmənukəla n-Iblis ifəklan-net. Intibbas wa n-āmaksad-in n-āmaydal-in, yur-wān di-dāy d-izāy Iblis ad-t-āba. Hakd a-wen-dāy, tāqqimād-dd kāyy, tosayād dār-i, wār tākkuddälād immun-nāk.

¹⁴Māšan, ill’-e a ənḡarrān hi-ikman fälla-k: əllan-t yur-k äddināt ətṭafnen tayətte ta n-Balam-i ittārān ad-āj äddäbara i-Balak i-ad-əkšən käl-Işrayil isan n-taysiwen āmoosnen takute i-āşşānāmān, əkfān iman-nāsān i-iba n-tākrakid̄t, ad-zinnun ḡarāt-a-wen.

¹⁵Əllan-t day yur-k äddināt s-əjraznāt timaşalen ti n-inəṭṭulab wi n-Nikula. ¹⁶A-wen-dāy a fäl, utab iket-di d-kāy-in-tisāy əknəsāy erk äddināt wi kāwān-hānen s-tākoba ta hāt emm-in.

¹⁷Ere ilān timəzṣujen-dāy s-islā, isājdet i-mājrād wa itājj Unfas Şäddijān* i-älkänisäten.*

Wa ikrāşān aşäl fäll-Iblis d-tānḡärbaten-net, ad-t-äkfāy mana,[†] a-wen, amənsi n-taləmmizt wārān ätwāzzāy, äkfāy-t tazṣədt mällät fäll-iktāb isəm äynayān s-wār t-illa ere t-issanān sāl ere wa ijrāwān tazṣədt-ten-dāy. ’ »

Tākarḡe ta təkkāt älkänisät ta n-Təyatir

¹⁸«Əktəb i-ānjālos n-älkänisät* ta hāt ayrəm wa n-Təyatir, ānn’-as:

‘Inn’-ak Wa s-itawānna Rure-s n-Mässināy* s-olāhnāt tiṭṭawen-net d-efew ähijäljälān s-äsīmāymāyān iḡarān-net şund daroy äzziizzāwen: ¹⁹Əssanāy fäll-timaşalen-nāk d-tārha ta jed i-äddināt d-iqqud wa jed dāy-immun sār-i d-əmmək wa s-tədhälād tiläqqiwen d-tebädde n-härkuk ta jed dāy-a-wa hed. Əssanāy a-s timaşalen-nāk ti n-aşäl-i-dāy, ojārnāt ti n-ibda ²⁰māšan, ikm’-ahi fälla-k a-wa-s tāqbälād i-tamäḡt ta-s isəm-net Yizabil jānnet s-bahu tānnäbit n-Mässināy tajjät isālan-net a tāmoos, taqqäl i-inaxdimān-in əssəbab n-tanməşrayt ed jarrāw-asān s-bahu dāy-asəssāyār-net, tetäte n-isān n-taysiwen āmoosnen takute i-āşşānāmān, ad-zinnun ḡarāt-a-wen. ²¹Əkfey-tāt äzzāman dāy-tātub māšan tunjāy təbḡa d-əlkāxbu-net. ²²Dāy-təssəba n-a-wen-dāy a fäl tāt-mad-äjrāy fäll-isəftay s-tisnant. Afäl day wār-ätubān imidiwān-net wi dār-tärtāy dāy-əlkāxbu, afäl wār-oyyen amişəl n-a-wa hasān-janna, ad-tān-sākñāy ayāna əssuuksādān iket-dāy-nāsān. ²³Siwəḡāy fäll-a-wen-dāy iket-net tenāye n-aratān-net kərəf. Afäl ija a-wen, ad-əlmədnāt älkänisäten* iket-nāsnāt a-s

[†]2:17 A-wa amənsi wa d-äzzäbbät Mässināy fäll-käl-Işrayil äzzāman wa d-hān tanəzruft. Itawānn’-as dāy Tālyunanit: Mana; itawānn’-as dāy-Tāmaşāyt: Taləmmizt n-Mässināy.

näkk, näkk a issanän a-wa däy-zinəzjumun dagg-adəm d-a-wa sadārhanän. Hak äwadəm, ad-has-äjäy älhäk wa dār-äniihäjjän ijitän-net.

²⁴Enney i-äddinät wi iyyäḍnen hänen älkänisät* ta n-ayrəm wa n-Təyatir, wären əlkem i-a-wa jänn tamäḍt ənnin-däy, wär-əlmedän a-wa-s itawänna härätän wi n-Iblis ättunkälnen, wär käwän-əswäräy udlem wäl' iyyän. ²⁵Äknät asəmməgəggi däy-immun wa tətṭäfäm har käwän-in-asäy.

²⁶Wi n-imärnan ällilnen erhet-in har asäl wa ilkämän, ad-tän-səmmənukäläy fäll-tiwsaten, ²⁷⁻²⁸äkfäy-tän təmmənukəla ta hikfa Abba-nin, səmmənukäläy-tän fäll-tiwsaten,

əḍnən-tänät s-äṣṣahät,

əjən-asnät atäytäy wa itäjj äwadəm i-ayšis irazz.

Wa irnän, ad-t-äkfäy tatrit ta n-emäyär.

²⁹Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdət i-a-wa ijänna Unfas Šäddijän* i-älkänisäten!* » »

Täkarḍe ta təkät älkänisät ta n-Sardas

3 «Əktəb täkarḍe i-änjəlos n-älkänisät ta n-Sardas, tənnəd-as: ‘Inn’-ak Wa ilän əssa unfasän wi n-Mässinäy d-əssa etran: Əssanäy fäll-timašalen-näk, täseyäläd äddinät a-s təddaräd a-s ija a-wen, tämmuud. ²Äj ənniyät, sudär-dd a-wa däy-k dd-äqqimän iket-di d-hin-itamättat ənta-däy fäl-a-s, əjrähäy-in a-s imojjan-näk, wär tän-iha-i ilan idəm dat-Mässinäy. ³Əktəw-dd a-wa tätwäsäyräd d-əmmək wa s-has-təsled, tämašäläd a-wa hak-ätwännän, tutabäd. Afäl wär jed ənniyät, ad-käy-in-äyḍäräy šund emäkräḍ s-älwäqq d-wär-iha miši n-ad-jed fäll-a-wen.

⁴Māšan han-käwän iyyäḍ däy-Sardas di-däy wären əsmäḍäs imälsan-näsän. Win-hi, ad-əjən isəlsa mällolnen, idawän dār-i ed änihäjjän d-a-wen.

⁵Wa ikräšän asäl fäll-Iblis d-tändərbaten-net, ad-t-sälsäy ənta-däy isəlsa mällolnen, wär hin-e-aməsäy isəm-net däy-əlkəttab wa n-tämudre, äjjayhäy day dat-Abba-nin d-änjəlosän-net a-s äwadəm-en, i-nin.

⁶Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdət i-mäjräd wa itäjj Unfas Šäddijän* i-älkänisäten!* » »

Täkarḍe ta təkät älkänisät ta n-Filadälfa

⁷«Əktəb i-änjəlos n-älkänisät* ta n-Filadälfa, änn’-as:

‘Inn’-ak Wa šäddijän, ädduuten, iṭtafän äsäyar n-Təmmənəya ta n-ämänokal Dawəd, ənney: Äwadəm wa s-orey ašär, wär

t-illa ere äddoben ayäfal-net-has, wa s-t-äyfäläy day, wär t-illa ere s-ilkam ad-has-t-ora. ⁸Essanäy fäll-timašalen-näk, əssanäy a-s wär təkned əşşuhu māšan hakd a-wen-däy, təttäfad mäjräd-in, wär täkkuddäläd isəm-in. A-wen-däy a fäl data-k orey ashär s-wär t-illa ere äddoben ad-t-iyfəl. ⁹Ənhəy, ad-käy-äkfäy ašäl fäll-ehän n-äddin wa n-Iblis ijännən s-bahu a-s ənta a han dagg-Älyähud wi n-tidət. Äddinät-en-hi, ad-hak-tän-in-sukäy, ärkäyän data-k, səmyärän-käy, isəlməd-tän a-wen s-tärha ta hak-jey. ¹⁰Käyy, təttäfad mäjräd-in, təbdadäd härkuk däy a-wa hed, a-wen-däy a fäl ad-käy-agəzäy näkk-däy däy-ässayät wa n-tisnant ilkämän däy-äddunya iket-net i-ad-ətwəžžurrəbän dagg-adəm iket-näsän.

¹¹Maläy-in šik, əhəl iman-näk däy-immun wa təttäfad i-ad-wär däy-k itihäy əwadəm wäl' iyyän takənbut ta n-təmmənukəla.

¹²Wa ikräšan ašäl fäll-Iblis d-tändärbaten-net, ad-t-äjäy tāmankayt däy-ehän n-ämudd wa mäqqärän* n-Mässi-y, Mässinäy, wär-ilkem ad-t-izjar. Əwadəm-en-hi, ad-fälla-s əktəbäy isəm n-Mässi-y, Mässinäy, d-isəm n-ayrəm-net wa mäqqärän, a-wen, Yərussälam ta täynayät dd-e-təflət isənnawän. Əwadəm-wen-däy, ad-fälla-s əktəbäy isəm-in wa äynayän.

¹³Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdet i-mäjräd wa itäj Jufas Šäddijän* i-älkänisäten!* › › »

Täkarde ta təkät älkänisät ta n-Läwdisa

¹⁴«Ämərə, əktəb i-änjəlos n-älkänisät ta n-Läwdisa, änn'-as: 'A-wa näkk wa s-itawänna: Amin. Näkk a-s emäjjäyh n-Mässinäy wa n-əmaydal, näkk a dd-əzzarän i-härät iket-net. ¹⁵Ənney: əssanäy fäll-timašalen-näk, əssanäy a-s wär səmmedäd, wär täkkusäd; tiyyät-i-däy, ismad mey day ukas, ad-hak-in-iššəm a-wen ¹⁶māšan šamad, tällimzayed, wär täkkusäd, wär səmmedäd, ad-käy-in-äbsäy. ¹⁷Janned: Näkk-i-däy, äbbiyäräy, wär t-illa fäw a hin-ođanäy. Janned a-wen-däy a-s ija a-wen, wär təssenäm a-s ayäna a hed. Amäskoy käyy, läqqəwäd, däryäläd, yäluläd. ¹⁸Äyy-ahi ad-käy-sənnəmhələy: žänš fäll-i oräy äššišdäj efew i-ad-tətbət terše-näk i-ehäre; žänš fäll-i isəlsa mällolnen i-ad-təštäräd; žänš fäll-i tiđrəbba n-asäfar wa n-tištawen, səssəfäräd i-ad-təkned ahänay.

¹⁹Əlməd a-s näkk, ere ärheý a sasayadäy, yattäläy-t i-ad-ilməd s-a-wen. A-wen-däy a fäl utab, tukasäd däy-alkum-hahi. ²⁰Səjəd! Näkk da ibdädän dat-emm n-ehän, takäwkawäy-t: ere hi-islän, or'-ahi, ad-fälla-s əjjəšäy, ahäräy dər-s, ahär dər-i.

²¹Wa ikräšan tärna fäll-Iblis d-tänḡärbaten-net, ad-t-äkfäy turhajät n-ad-där-s ənyəymäy fäll-tasäqqaymut-in ta n-təmmənukəla, s-əmmək-wa-däy s-näkk iman-in, əkräšäy fälla-s tärna ɣas, ənyaymäy d-Abba-nin fäll-tasäqqaymut-net ta n-təmmənukəla.

²²Ere ilän timəzzujen-däy s-islä, isäjdət i-mäjräd wa itäjǰ Unfas Šaddijän* i-älkänisäten!* › »

A-wa dd-änfalälän däy-išənnawän

4 Darät härätän-wi-däy, əkyädäy, ənhäyäy däy-išənnawän ashär ämerän. Inn’-ahi emäsli-wənnin s-əsley hi-olähän d-täsinsäyt: «Awəndd, ad-käy-säknäy ämära härätän wi əlkammen.» ²Idkäl-ahi Unfas Šaddijän* älwäqq-wen-däy s-išənnawän, ənhäyäy dihen tasäqqaymut n-təmmənukəla fäll-äqqim äwadəm. ³Äwadəm-en, ij’ asmäyämäy wa tajǰänät tihun n-tilällaten ti s-itawänna žasəb d-sarədwän. Tasäqqaymut-net ta n-təmmənukəla, äyiläyɣäläy-tät ažännäzzäl ijan tihusay olähnen d-ti n-tekädäyt ta n-tasämäymayt s-itawänna žimrud. ⁴Ənhäyäy day a-s tasäqqaymut-ənnin, äyiläyɣäläynät-tät sänatät timərwen n-tasäqqaymut n-təmmənukəla d-əkkožät fäll-äqqimän sänatät timərwen n-amyar d-əkkož ässimlälhen, jan iket-däy-näsän, koronatän, a-wen, tikənbuten n-oräy. ⁵Tasäqqaymut tənnin täzzarät, zajǰärän-tät-dd essamän d-imäslan d-ejjajän, äryanät data-s əssayät tiftəl ti äššiwwärlen əssa unfasän wi n-Mässinäy. ⁶Tasäqqaymut-ənnin-däy day, ill’-e data-s a olähän d-əjärew wa səmmän s-dd-ässikta älmäy-na-net təšədje ta n-täšoka. Tasäqqaymut, han-tät əkkož härätän əddärnen änimäyäläyhen ammas-net. Härätän-enhi, ämoos data-sän hakd-däy ɟara-sän, tiḡrurəjen. ⁷Härätän-win-däy əddärnen, wa äzzarän däy-sän, han-t ifäqqän n-ahär; wa s-əssin, han-t ifäqqän n-esej; wa s-kärad, oläh idəm-net d-i n-äwadəm; wa s-əkkož, oläh d-əjäft illayän. ⁸Härätän ənnin n-əkkož əddärnen, hak iyyän däy-sän ila säḡis afrewän əlsanät tiḡtawen däy-ammäs hakd-däy däy-afälla. Ehəḡ d-ašäl, əḡtafän əsahäy jannen:

«Emäli Mässinäy,
käyy-i ilän tärna iket-net,
käyy-i t-illän, tälled-t, təlcamäd:
Šaddiijäd, šaddiijäd, šaddiijäd!»

⁹E-d jän əkkož härätän-win-däy əddärnen əsahäy-ənnin-däy-däy, timələn älxurmät, samyarän, tumayän i-ere wa s-ənta a iyälälän äqqimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla, ¹⁰ad-ärkäyän imyarän wi n-sänatät timərwen d-əkkož dat-wa äqqimän däy-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla s-ənta a iyälälän, aməlän-t, əkkəsän tikənbuten-näsän ti n-təmmənukəla, äjrən-tänät dat-tasäqqaymut, ənnən:

¹¹ «Emäli-nänäy, Mässinäy!
Täniihäjjäd d-älxurmät
d-semyar d-tärna
ed käyy a dd-ixlākän härät iket-net;
ijjäs-dd a-wen ənniyät-nāk yas, jed-t.»

Ašäyol n-Mässinäy

5 Ənhäyäy darät-a-wen däy-äfuss wa n-aýil n-ere wa äqqimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla əlkəttab warän ikätabän fäll-idmawän-net issənän, warän-t day əssa izəzla has-əgdalnen amer. ² Oläsäy day ahänay n-ənjəlos däy-wi n-imärnan, ibdad, ijanna s-afälla: «Mi äddoben, ənihäjjä d-ad-ärz izəzla-wi-däy n-əssa, arr əlkəttab-wa-däy?»

³ Äbä-dd əwadəm däy-išənnawän d-äkall d-ider n-äkall äddoben arr-net, äba-dd wäla ere äddoben asəjrah däy-ammās-net. ⁴ Ənhäyäy a-s äbä-dd əwadəm orän əlkəttab-ənnin-däy, wäla i issəjrähän däy-s, yas ad-sakäläläy. ⁵ Älwäqq-wen-däy ad-hi-innä iyyän däy-imyarän: «Susəm, wär təlhed! Ənhəy-t-ak ägg-Yähuda wa n-ahär n-ahäya n-ännäbi Dawəd, ikräš tärna, äddobät teräzze n-izəzla wi n-əssa, arr əlkəttab.»

⁶ Ənhäyäy älwäqq-wen Ašäyol* ibdadän däy-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla änimäyläyän härätän wi n-əkkoz əddärnen d-imyarän wi n-sənatät timərwen d-əkkoz. Ašäyol-i-hi, s-tənnəd iyras, ila əssa iskawän d-əssayät tiṭṭawen. Tiṭṭawen-tin-däy a-s əssa unfasän wi dd-äšmašäl Mässinäy fäll-ärori n-äkall iket-net. ⁷ Irjäs-dd Ašäyol har dd-osa ere wa äqqimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla, irmäs fälla-s əlkəttab wa iṭṭaf s-äfuss-net wa n-aýil.

Ätwamäl Ašäyol n-Mässinäy

⁸ Irmäs əlkəttab-ənnin-däy yas, ärkäyän härätän wi n-əkkoz d-imyarän wi n-sənatät timərwen d-əkkoz dat-Ašäyol,* ad-t-timəlän, yabbädän-t. Hak iyyän däy-sän iṭṭaf tehärdänt d-alkas n-oräy iḍkarän əlyənfärän. Alkasän-ənnin n-oräy d-isəkkurora wi ədnäyän, ämmittälän tittar n-älyibadät n-iməššeddəjän n-Mässinäy. ⁹ Äwwayän əsahäy äynayän däy-jannen:

«Ärhuj-ak ad-tärməsäd əlkəttab,
tärzəd izəzla wi n-əssa t-härnen
ed tämmud, jed iman-nāk takute,
täsdärfed s-ašni-nāk tamətte s-ämära, ikräš-tät Mässinäy.
Tamətte day, han äddinät
n-e d t-təlläm tawset,
d-e d t-illäm awal,

d-e d t-tälläm tumast

d-e d t-illäm äddəwəl iwarän ärori n-äkall.

¹⁰ Jed-tän äljämäyät n-käl-tikutawen* ixdamän i-Mässinäy, jed-tän däy-Təmmənəya-näk i-ad-äxkəmän fäll-äkall. »

¹¹ Oläsäy day akäyad, əsley i-eməsli n-änjəlosän əknanen əjut, afdän fäll-timərwen n-afdən. Äyiläyyäläyän tasäqqaymut ta n-təmmənukəla d-härätän wi n-əkkoz əddärnen d-imyarän wi n-sänatät timərwen d-əkkoz. ¹²Ədkälän iməslan-nəsän, ad-jannen s-afälla:

«Ašäyol* wa iyrsän i-ad-umas takute, tärhuj-as tärna d-ärrəzäy d-särho d-äššahät d-semyar d-älxurmät d-təmmal. »

¹³Əsley day i-a-wa dd-ixlākän iket-däy-net jer-a-wa ihän išənnawän d-a-wa iwärän ärori n-äkall d-a-wa t-illän daw-äkall d-a-wa ihän ejärew wa səmmän, a-wa dd-ätwäxlākän iket-net, išənnawän d-äkall, a-wen-däy iket-net, irmas əsahäy, ijanna:

«Tärhuj təmmal d-semyar d-älxurmät d-tärna täylälät i-ere wa äqqimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla d-Ašäyol.* »

¹⁴Təmdä taswəlt-ten-däy ƣas, əssəgdälän härätän wi n-əkkoz əddärnen, ənnän: «Amin!» Ärkäyän imyarän əntäneḍ-däy əssayät-wen, ad-ƣabbädän.

Ämer n-izəzla wi n-sädis

6 Oläsäy, əkyädäy; ənhäyäy Ašäyol* a-s irza azəzlo wa äzzarän däy-wi n-əssa hännen əlkəttab. Əsley i-iyän däy-härätän wi n-əkkoz əddärnen a-s idkäl eməsli-net šund ejjaj, innä: «Əyyäw!» ²Innä a-wen ƣas, əkyädäy: ənhäyäy ebäje məllän inay əwadəm ittafän əssäm, tätwäkf-e korona, a-wen, takənbut n-təmmənukəla. Əwadəm-en, emärn, iglä day i-ad-ärn.

³Irza Ašäyol* azəzlo wa s-əssin ihärän əlkəttab ƣas, əsley i-wa s-əssin däy-härätän wi n-əkkoz əddärnen a-s innä: «Əyyäw!» ⁴Ənhäyäy ämära ebäje šəggäyän dd-imalän, ijräw ähaləs wa t-inäyän tädabit n-ad-ikkəs älyafyät fäll-ärori n-äkall i-ad-ənməlhəsän äddinät jer-iman-näsän; ənta-i-hi, ijräw täkoba šəjreet.

⁵Irza Ašäyol* azəzlo wa n-käraḍ ƣas, əsley i-wa s-käraḍ däy-härätän wi n-əkkoz əddärnen a-s innä: «Əyyäw!» Əkyädäy, ənhäyäy ebäje käwälän inay əwadəm ittafän älmizan däy-äfuss-net. ⁶Əsley i-eməsli dd-ifalän jer-härätän wi n-əkkoz har innä: «Kəlu n-älkəma-i, äqlim-net ašäl n-älxidmət n-əwadəm mey kəraḍ kelutän n-tärruza

māšan, wār təfnežād hārāt dāy-əzzāyt wāla dāy-asməd wa n-lāynāb.»

⁷Irzā Ašāyol* aḏāzlo wa n-əkkoz iyfālān əlkəttab ɣas, əsley i-hārāt wa s-əkkoz iddārān a-s innā: «Eyyāw!» ⁸Ekyādāy, ənhāyāy ebāje dalen inay ere iwar isəm: «Taməttant», əsiləl əlaxārāt d-a-wa t-ihān dāy-əddināt iket-net. Ejrāwān tārna fäll-tāzune n-əkall ta n-əkkozāt i-ad-ānyən imuzāyān-net s-təkoba d-laz d-turhənnawen ti lābasnen tamālsanen d-tiwāyšen.

⁹Irzā Ašāyol* aḏāzlo wa n-səmmos ɣas, ənhāyāy dāy-išənnawān, daw-tasəskärt ta fäll-ɣarrāsnāt taysiwen ti n-tikutawen dāy-ehān n-əmudd wa māqqārān,* iman n-əddināt wi əba dāy-təssəba n-mājrād n-Māssināy d-ajəyh dāy-s i-əddināt. ¹⁰Eḏkālān iman-en-hi imāslan-nāsān s-afalla, ənnān: «Emāli-nānāy wa šəddijān, əddutten, ma s-tāqqalād, tarəd əššāreɣa wa n-jere-nāy d-imuzāyān n-əkall? Ma s-tāqqalād təšəjəd dāy-sān eya n-asānyal wa jān i-ašni-nānāy?» ¹¹Ijrāw hak iyyān dāy-sān emāls mällān, ətwānn'-asān ad-sunfən əzzāman ənḏārrān əšbārān har dd-əmdəwān ayətma-sān d-imidiwān-nāsān wi dār-oharān əlxidmāt lānen s-ad-dār-sān alāhān əssəbab n-taməttant.

¹²Ənhāyāy ḏarāt-a-wen Ašāyol* a-s irzā aḏāzlo wa n-səḏis iyfālān əlkəttab ɣas, ijā-dd əkall əškāḏkād-i-dāy əssuksəḏān, kāwal tāfukt šund alāššo, šaggay ewār iket-net šund ašni, ¹³jān-dd etran fäll-əkall aftəktək wa dd-tājjān aratān n-ašar dihad tān-iwwəšwāš aḏu əššoohen. ¹⁴Olāmān-in išənnawān šund əlkəttab itidh əwadəm, əhonān iḏayān d-iwtəlān. ¹⁵Ənkārān imuzāyān n-əkall iket-nāsān, jer-wi n-imānokālān, hakd wi n-kāl-eket d-wi n-imānokālān n-əlyəskār d-wi n-imārrəzāyān d-kāl-əššahāt, wār-əzleyān wi n-eklan d-wi n-ilāllan, əffārān iket-dāy-nāsān dāy-iḏayān d-itāqqān n-iḏayān. ¹⁶Sayāren, jannen i-iḏayān d-isəwlan: «Aḏəwāt-dd fälla-nāy i-ad-wār hanāy-ihənnəy əmānokāl wa əqqimān fäll-tasəqqaymut ta n-təmmənukəla, ənjārāt-anāy iket-di d-fälla-nāy isiḏəw aḏkār n-Ašāyol ¹⁷ed ašāl wa māqqārān d-itakkās əlxār, osā-dd. Mi dāy-s-e-iyləsān?»

Käl-Işrayil wi n-temeḏe d-əkkozāt timərwen d-əkkoz n-efād iwār ešwāl

7 Ḑarāt-a-wen, ənhāyāy əkkoz ənjālosān s-hak iyyān dāy-sān dāy, ibdad dāy-iyāt dāy-tisdas n-əkall ti n-əkkozāt. Hak iyyān ənnihād dāy-iyān dāy-aḏutān wi n-əkkoz i-ad-wār-əsrarāj wāl' iyyān dāy-sān fäll-əkall wāla fäll-ejərew wāla fall-ihəškan.

²Ənhāyāy dāy ənjālos iyyān har dd-ifāl emāynāj ittaf aḏāzlo n-Māssināy-i iddārān. Əsewāl s-afalla i-əkkoz ənjālosān wi əjrāwnen turhājāt n-ad-əbxəsān əkall d-ejərew wa səmmān, inn'-asān: ³«Tazidert,

wär jem säbexas dāy-ākall wāla dāy-ijerwan wāla dāy-ihēškan har nāj ešwāl fäll-timme n-eklan n-Mässināy iket-dāy-nāsān.» ⁴Esley ālwāqq-wen i-a-wa dār-ogdāhān āddināt wi iwār aḏāzlo n-Mässināy: temede d-əkkoḏāt timərwen d-əkkoḏ n-efāḏ† n-āwadəm dd-əzjarnen tiwsaten n-Išrayil iket-dāy-nāsān:

⁵ Māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm,† əzjarān-dd tawset ta n-Yāhuda; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Rubin; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Gad;

⁶ māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Azir; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Naftali; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Mānasa;

⁷ māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Simyon; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Lewi; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Isakar;

⁸ māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Zābilon; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Yusəf; māraw d-əssin n-efāḏ n-āwadəm, əzjarān-dd tawset ta n-Bānyamin.

Tänäfalilt n-iməššeddəjan wi hänen ālžānnāt

⁹Enhāyāy day ḏarāt-a-wen, tamətte n-āddināt-i-dāy tājjet s-wär t-illa ere āddooben asiḏən-net. Tamətte-ənnin-dāy, han-tāt āddināt n-e d t-illām əddəwəl d-e d t-təllām tawset d-e d t-təllām tamətte d-e d t-illām awal. Ebdādān dat-tasāqqaymut ta n-Təmmənəya d-dat-Ašāyol,* āssiimlālān, əṭṭafān iləktan n-tišday. ¹⁰Ezzājan imāslan-nāsān s-afālla, jannen:

«Elyəllas-nānāy, Mässināy-i āqqiimān

fäll-tasāqqaymut ta n-təmmənukəla d-Ašāyol* a yur-t-illa.»

¹¹Ebdādān ānjālosān iket-nāsān wi ānimāylāyinen tasāqqaymut ta n-təmmənukəla d-imyarān d-hārātān wi n-əkkoḏ əddārnen, ārkāyān dat-tasāqqaymut ta n-təmmənukəla, əssənsān timmawen-nāsān fäll-ākall, ad-yabbādān Mässināy, ¹²jannen:

«Tidət-dāy a-s təmmal

d-ālxurmāt d-sārho d-tāmayit

d-semyar d-tārna d-āššahāt,

i n-Mässināy hārku! Amin.»

¹³Issəstān-ahi iyyān dāy-imyarān ḏarāt-a-wen, inn'-ahi: «Ma āmoosān āddināt-wi-dāy āssiimlālānen? Ende s-dd-hān?» ¹⁴Enney-as: «Māssi-y, a-wen, kāyy a t-issanān.» Inn'-ahi ālwāqq-wen: «A-wa āddināt wi dd-toyyā tāyazzabit ta māqqārāt, āsserādān isəlsa-nāsān, issəmlāl-tān

†7:4 144.000.

†7:5 12.000.

ašni wa n-Ašäyol.* ¹⁵A-wen-däy a fäl əbdadän dat-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla n-Mässinäy. Ehəđ d-ašäl, ɣabbädän-t däy-ehän n-əmudd-net wa məqqārän. Ere wa äqqimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla däy-ehän-net, a tän-ogazän. ¹⁶Wär-ilkem ad-əlložän, wäla ad-äffudän, wäla ad-tän-tässirya täfukt wäla a äkkusän a ämoos-däy ¹⁷fäl-as Ašäyol wa ihän ammas n-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla, iman-net a tän-e-iđənän, aɣəd-tän s-ersan wi n-aman əddärnen, irsəy-in Mässinäy e d t-illäm ämiṭṭ däy-tiṭṭawen-näsän.»

Eməsli n-tisinsäyən ti n-əssayät

8 Irzä Ašäyol* azäzlo wa s-əssa ɣas, ässosäm a-wa ihän išənnawän iket-däy-net har fälla-s tokäy täzune n-əssayät. ²Ənhäyäy ɗarät-a-wen əssa änjəlosän wi əbdädnen dat-Mässinäy, ijrəw hak iyyän däy-sän täsinsäyt tiyyät.

³Osä-dd änjəlos iyyän, ibdäd edes i-tasəskärt ta fäll-tajjānät tikutawen, iṭṭaf äkoss wa hän iməkkārora iknän däy-oräy. Ijrəw isəkkurora äjjootnen i-ad-tän-isədəw d-tittar n-tamətte ta n-iməššeddəjän n-Mässinäy, isäry a-wen-däy iket-net fäll-tasəskärt ta n-tikutawen n-oräy t-təllät dat-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla, ässewəđ-in dəy fäll-a-wen tittar n-iməššeddəjän n-Mässinäy. ⁴Əhohän iməkkurora, əlkämñät-asän tittar n-iməššeddəjän n-Mässinäy.

⁵İdkäl änjəlos ɗarät-a-wen äkoss wa däy-raqqän əlyənfärän, iḍkär-t däy-efew wa iwärän tasəskärt ta n-tikutawen təzzar, ibsäl-t-dd fäll-äkall, jān ejjajän əlwəqq-wen-däy d-imäslan d-essamän, äškəḍkəḍ äkall.

Əshəđän änjəlosän wi n-əkkoz tisinsäyən-näsän

⁶Əsdawän ya änjəlosän wi n-əssa əṭṭāfnen tisinsäyən ti n-əssayät i-ashəđ-nəsnät.

⁷Əshəđ wa äzzarän täsinsäyt-net, ođän-dd ijidrəšän äddewnen d-efew irtayän d-ašni fäll-äkall, intäs əttələt n-äkall d-əttələt n-ihəškan d-a-wa t-illän däy-teyəšše iket-net.

⁸Əshəđ änjəlos wa s-əssin täsinsäyt-net, ifäl-dd a olähän d-aḍay əhijäljälän išənnawän, ođä-dd däy-əjärew. Iqqäl əttələt n-əjärew wa səmmän ašni əlwəqq-wen-däy. ⁹Əba əttələt n-e d t-illäm əmudär ihan əjärew wa səmmän, ittäyṭäy əttələt n-a-wa ila əjärew däy-turfen.

¹⁰Əshəđ ɗarät-a-wen änjəlos wa s-kəraḍ täsinsäyt-net, ifäl-dd atär məqqārän əhijäljälän šund emämmäl išənnawän, ođä-dd fäll-əttələt n-ijərwan d-ersan. ¹¹Atär-en, isəm-net: «Təsəmme.» Ođä-dd ɣas, issəsmäm əttələt n-aman har təmmut təššəm n-äddinät iket-nəsän wi tän-əswänen.

¹²Äshäd änjälos wa s-əkkoz täsinsäyt-net, tējjäš tewete ättälät n-täfukt d-ättälät n-ewär d-ättälät n-etran, ijmäd-tän ättälät n-ännurnäsän har äbas itimlëwlëw ättälät n-ehäd d-ättälät n-ašäl.

Iməskay äddinät iyyäd

¹³Əkyädäy day, əsley i-ējäft illayän däy-ijəj däy-älhəwa, idkal eməsli-net, ijanna: «Iməskay, Xəxx-däy, iməskay imuzäyän n-äkall älwäqq wa d-e-sähədən änjälosän wi n-kärad hin-äqqimmen tisinsäyen-näsän!»

Äshäd änjälos wa s-səmmos täsinsäyt-net

9 Äshäd änjälos wa s-səmmos täsinsäyt-net, ənhäyäy atär dd-ifalän isənnawän har dd-ođä föll-äkall, ätwäkf-e asäyar n-anu wa wärän ila ider ihän äläxärät. ²Or' atär-ənnin anu-en, izjār-t-dd a olähän d-tahəst-i-däy tässuksädät, issəkwäl äho wa dd-izjārän anu täfukt d-älhəwa. ³Äho-ənnin-däy, təzjār-t-dd tašwalt təlsät ärori n-äkall, tašwalt-en, təjraw ässäm olähän d-wa ihän izurdam. ⁴Təjraw tašwalt-ənnin-däy alämär n-ad-wär đes teyəsše wäla ihəşkan wäla idommän, ätwänn'-as yas ad-äkk äşşar-net dagg-adəm wi s-wär-iwer ešwäl wa n-Mässinäy timmawen-näsän. ⁵Äddinät-en, wär təjrew tašwalt turhajät n-tenäye-näsän, wär təjrew a säl turhajät n-ayəzzəbu-näsän har föllasän takəy täqqän n-səmmos orän. Təsəmmə n-tisnant n-älɣizabät-net toläh d-a-wa s-itifrəy äwadəm äkiwättät ezerdəm. ⁶Täqqän-ten-däy n-səmmos orän, ad-takəy tammäyän dagg-adəm i-tamättant məşan, wär tät-järrəwän, sadärhanän-tät məşan, tifäqqut-asän.

⁷Taşwalt-ənnin, toläh d-ibəjwan äsidäwnen i-tikawt n-amjär, iyäfawän-näsän, iwar-tän a olähän d-koronatän, a-wen, tikənbuten n-oräy, olähän idmawän-näsän d-wi n-dagg-adəm, ⁸lan amzadän olähnen d-tişəkkađ n-tiđeđen, lan day isenän olähnen d-wi n-ehran. ⁹Ijərjar-näsän, s-tənnəd, təzoli a tän-ilsan, eməsli n-afrewän-näsän, oläh d-turfen ti n-amjär tihubun ibəjwan əkkanen edagg n-amjär. ¹⁰Lan tilänkəwen lanen teskärt şund ta n-izurdam, tilänkəwen-näsän en-däy a ih' ässäm wa s-tikwəttin dagg-adəm har äkəyən səmmos orän. ¹¹Lan ämänokal wa ännihädän däy-anu wa wärän ila ider ihän äläxärät s-ənta a-s änjälos wa n-älaxärät, isəm-net däy-Yäbranəyya: Abbädon; isəm-net däy-Tälyunanit: Abbolyon. Almäyna n-isəm-net: Ämahlak.

¹²Älmäşşibät wa äzzarän okäy məşan, əlkamän-as-dd əssin härwa.

Äshäd änjälos wa s-sädīs täsinsäyt-net

¹³Äshäd änjälos wa s-sädīs täsinsäyt-net, əsley i-eməsli dd-ifalän tisəttuytay ti n-əkkozät n-tasəşkärt n-oräy ta n-tikutawen t-təllät dat-

Mässinäy. ¹⁴Inn' emäsli-en i-änjälös wa s-sädis ittäfän täsinsäyt: «Arr-in änjälösän wi n-əkkoz əkrädnen edes i-ejärew wa mäqqārān s-isəm-net Ifräyti.» ¹⁵Ämerän-dd änjälösän-win-däy n-əkkoz ässayät-wen-däy n-ašäl-wen-däy n-ewär-wen-däy n-awätay-wen-däy i-ad-änyən əttələt n-dägg-adəm ed a-wen-däy a-s ətwarän a ijä a-wa-däy. ¹⁶Ätwänn'-ahi a-wa dār-ogdäh əlyəskär wa inäyän ibəjwan, oseý-t iwwäd sänatät timaq n-ajjim n-əwadəm. ¹⁷Ibəjwan-ənnin d-äddinät wi tän-näynen, ənta da əmmək wa s-hi-dd-änfalälän: imälsan-näsän, i n-təzoli šäggäyüt šund efew, i dalatnen šund tekädäyt ta n-telällit lät älqim s-itawänna: Safir; ja tāroye ta itäj əlkäbrit. Iyäfawän n-ibəjwan, olähän d-iyäfawän n-ehran, izajjār-dd efew d-ihohan d-əlkäbrit imawän-näsän. ¹⁸Älmäššibatän-winnin-däy n-kärad dd-zajjāren imawän n-ibəjwan, efew d-äho d-əlkäbrit, əlhäsän əttələt n-dägg-adəm ¹⁹ed ibəjwan ənnin-däy, äššar-näsän, imawän-näsän d-tilänkāwen-näsän a iha fäl-a-s olähnät tilänkāwen-näsän d-taššālen, lan iyäfawän s-tidärrun dägg-adəm. ²⁰Unjäy a-wa dd-äqqimän däy-dägg-adəm wär-änyen älmäššibatän-ənnin-däy s-ad-ibdəw d-äššänämän wi əknän s-ifassän-näsän, unjäyän s-ad-əbdəwän d-älyibadät n-alšinän d-äššänämän wi əknän i-iman-näsän s-oräy d-azrəf d-daroy d-tihun d-isäyerän wāren äddobät ahānay wāla mäsällät wāla räjjoš. ²¹Unjäyän day s-ad-əbdəwän d-iji n-iman d-əkkəriku d-asəmmədəs n-iman d-tikra.

Tänäfalilt n-änjälös wa ittäfän əlkəttab wa n-aýtas n-äššäreya

10 Olasäy day ahānay n-änjälös n-emäššehi a-s dd-ifäl isənnawän təls'-e tejárəkt, iqqal-as azännäzəl takənbət, oläh idəm-net d-täfukt, olähän idarän-net d-timänkayen n-efew, ²ittaf däy-äfuss-net əlkəttab əntəkkän ämerän. Ibdäd s-ađār-net wa n-aýil fäll-ejärew wa səmmän, ibdäd s-wa n-täšälje fäll-äkall. ³Inđaw teýarit tolähät d-emäsli n-ahär inijjəwän. Äsyärät ýas, äkewänän-as imäslan n-ejjajän wi n-əssa. ⁴Əttäräy ad-əktəbäy a-wa ənnän ýas, əsley i-emäsli dd-ifalän isənnawän a-s hi-innä: «Əštär a-wa ənnän ejjajän wi n-əssa, wär t-təktebäd.» ⁵Iđkäl đarät-a-wen änjälös-wənnin ənhäyäy äsixätärtär fäll-ejärew d-äkall äfuss-net wa n-aýil s-ebre n-isənnawän, ⁶ihäd s-Mässinäy-i iddärän dd-ixläkän isənnawän d-äkall d-ijərwan d-a-wa tän-ihän iket-net, innä: «Täqqän, təmdä-dd.» ⁷Afäl issəntä änjälös wa s-əssa ewet n-täsinsäyt-net, ad-dd-imdəw əddärəj n-Mässinäy wa s-a ija a-wa-däy iffar, dihen, ad-itbət a-wa ənnän ännäbitän-i n-eklan-net.

⁸Äsewäl-ahi day emäsli wa s-əsley ifal-dd isənnawän, inn'-ahi: «Əgləw, ärməs əlkəttab wa əntəkkän ämerän ihän äfuss n-änjälös wa äsixätärtärän fäll-äkall d-ejärew.» ⁹Ohäzäy-dd änjälös i-ad-hi-äkf əlkəttab wa əntəkkän, inn'-ahi: «Ärməs əlkəttab, təkšəd-t, ad-ismam

däy-täsa-näk mäšan däy-emm-näk, ad-aläh d-torawät täzude.»
¹⁰ Ärmäsäy-dd älkättab däy-äfuss n-änjälos, äkšey-t yas, ija däy-emm-in täzude ta n-torawät mäšan, osa täsa-nin yas, sämum däy-s.
¹¹ Ätwänn'-ahi älwäqq-wen: «Səlməd härwa timəttawen d-tiwsaten d-awalän d-imänokalän a-wa hasän-itwär Mässinäy.»

Tijuhawen n-Mässinäy ti n-sänatät

11 Darüt-a-wen, tätwäkf'-ahi tezewt tolähät d-härät n-teläwäyt ta n-eket, ätwänn'-ahi: «Ägləw, äkət ehän n-ämudd wa mäqqārän n-Mässinäy d-tasəskärt ta n-tikutawen, siḍənäd-dd a-wa dār-ogdähän äddinät-wi däy-s yabbädnen Mässinäy ²mäšan, äyy äyalla-net, wär t-ketäd ed əjrawän fälla-s inəzzulam† tärna, ad-əjən əkkozät timərwen n-ewär d-əssin tikukulän ayrəm wa šaddijän. ³Ad-hin-šəmmišäläy tijuhawen-nin ti n-sänatät əlsänen isəlsa wi ilass ere ittafän iba, ad-əjən efäd n-ašäl d-sänatät timaḍ d-säḍisät timərwen siyulan isälan wi hasän-dd-ässawäy Mässinäy.

⁴Tijuhawen-en n-sänatät, əntänäteḍ a-s əzzäytunitän wi n-əssin d-tiftəl ti n-sänatät əbdädnen dat-Emäli n-äkall. ⁵E-d ittär əwadəm ad-hasän-iyšəd härät, ad-dd-izjār efew imawän-näsän ihläkän išənjanäsän, əmmək-wen-däy a-s mad-ämmät əwadəm a ämoos itattārän ad-hasän-iyšəd härät. ⁶Əjräwän turhajät n-ad-äyfelän išənnawän, əgdälän i-əjənna ad-iwət a əkkän tajjän isälan wi dd-äwwäyän yur-Mässinäy. Əjräwän day turhajät n-ad-əjən aman ašni, zəzzubbun-dd fäll-äkall ännuy n-älmäššibät iket-net, älwäqq d-äsdärhänän a-wen iket-net.

⁷Afäl əssəmdän d-asəsiwäḍ n-isälan wi dd-äwwäyän, ad-fälläsän idəw awäyş wa dd-madän-izjār anu wa wärän ila ider ihän äläxärät, ärn'-en, äny'-en; ⁸äqqaymənät-dd tifəkwen-näsän däy-təfärre n-ayrəm wa däy-tazämmayän iməssorha-net, däy-edägg wa däy-ätwäşläb Emäli-näsän fäll-tajəttewt. Ayrəm-en, ätiwäjj'-as isəm n-ämadaḍ, itawänn'-as, Sodoma; itawänn'-as day: Mişra. ⁹Ad-əkrəšan äddinät n-timəttawen iket-däy-näsnät d-tiwsaten-näsnät d-awalän-näsnät, d-əddəwəlän-näsnät iket-näsän, käraḍ išilan d-täzune əkyadän däy-sän, əgdälän-asän ad-änbəlän. ¹⁰Ad-äddäwen imuzäyän n-äkall hullan däy-təssəba n-a-wa s-tän-äba, äd-əjən äzzähotän, ənməkfən älhäkän jer-iman-näsän, fäl-a-s ännäbitän-ənnin-däy n-əssin, əssəknän imuzäyän n-äkall ayäna hullan ¹¹mäšan, afäl okäyän käraḍ išilan

† 11:2 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläşäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änäzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyäḍnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, änäzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

d-täzune winnin-däy, ad-dd-ifäl unfas n-tämudre n-Mässinäy ijjəš ännäbitän-ənnin n-əssin, ənkarän-dd däy-tamättant, tärməs tarəmmeyt äddinät wi tän-hannäyinen iket-näsän.»¹² Eslän ännäbitän wi n-əssin i-emäslī äšsohen hasän-innän däy-išənnawän: «Awənät-dd diha.» Tədkäl-tän tejäräkt, əkkän išənnawän, əkyadän däy-sän išənja-näsän.¹³ Äškädkäd äkall s-äšsahät älwäqq-wen-däy, tärzə täzune n-ayrəm ta s-märawät, ämmun əssa afdän n-awadəm däy-äškädkäd-wənnin-däy; ärmäyän äddinät wi iyyädnen, ad-samyarän Mässinäy-i ihän išənnawän.¹⁴ Okäy älmäššibät wa s-əssin mäšan, hewät! Os'-iwän fäw wa s-kärad.

Äshäd änjälos täsinsäyt ta s-əssayät

¹⁵ Äshäd älwäqq-wen änjälos wa s-əssa täsinsäyt-net, jän imäslan äšsoohätnen däy-išənnawän jannänen:

«Ämära-däy, təmmənukəla fäll-äddunya,
ti n-Emäli-nänäy Mässinäy d-Älmasex*-net
i-ad-immukəl härkuk.»

¹⁶ Enkarän imyarän wi n-sänatät timərwen d-əkkoz fäll-tisäqqima-näsän ti t-əllänen dat-Mässinäy, ođän data-s, ärkäyän data-s, äsdäsän timmawen-näsän äkall, ad-t-γabbädän,¹⁷ jannen:

«Emäli Mässinäy-i ilän tärna,
käyy-i t-illän, tälled-t, təlcamäd,
nomal-käy ed təssəbtätäd
təmmənukəla-näk s-tärna-näk.

¹⁸ Ibdə, ädđukren-käy əddəwəlän wi n-inəzzulam†
mäšan, ašäl-i, ađkär wa-näk,
a dd-madän-infiləl fälla-sän,
ašäl-näk wa däy-šarräyäd inəmmuttan, osä-dd.
Iwwäđ älwäqq wa däy-mad-təjəd älhäk
i-eklan-näk-i n-ännäbitän
d-äddinät wi led n-iməššeddəjän-näk iket-däy-näsän,
ässimyarän-käy wi n-iməššuha hakd wi n-tiläqqiwen,
älwäqq wa n-ahälak n-imahlakän n-äkall, osä-dd.»

¹⁹ Älwäqq-wen, ämerä-dd ehän n-ämudd n-Mässinäy wa mäqqärän däy-išənnawän, ätwänhäy däy-s əssəndoqq wa iha əlkəttab n-ärkäwäl n-tassayt* wa n-jejer-Mässinäy d-tamətə-net, jän essamän qarät-a-wen d-imäslan d-ejjajän; äškädkäd äkall, ənfarän-dd ijidräsän šuharnen.

† 11:18 — Yur-käl-Älyähud, ere wärän ämoos ägg-Älyähud s-aläšäl mey ere wärän ilkem i-äddin-näsän, iket-net, änəzzalim a ämoos. A-wen-däy a fäl tiwsaten ti iyyädnen iket-näsnät, ti n-inəzzulam.

— Ašäl-i-däy, änəzzalim, äkafär (ere wärän issen s-Mässinäy).

Tänäfalilt ta n-tamäđt d-alyađ wi iknäs ämudär

12 Đarät-a-wen, təzjār-dd tākunt tässuksäđät išənnawän. Ənhäyäy tamäđt täynasät täfukt təbdad fäll-ewär, täsiwär mārāw etran d-əssin eyäf-net, mārāw etran d-əssin əddasnen šund takənbuť n-ämānokāl eyäf-net. ²Tamäđt-ənnin, la ənniyät, tärmas-tät tizzurt n-ajārāw n-eyäf, täsikäläl a-wa dəy-has-ja tisanť.

³Tänfaläl-dd tākunt tiyyät dəy dəy-išənnawän, ənhäyäy ämudär mäqqorän šəggäyän han ifäqqän n-äyata ilan əssa iyäfawän d-mārāw iskawän, hak eyaf-net-dəy, təwar-t takənbuť n-təmmənukəla. ⁴Ifräđ-dd s-telānkäwt-net əttələt n-etran wi hānen išənnawän, ijār-tän-dd fäll-akäll. Ibdäd-dd đarät-a-wen dat-tamäđt i-ad-hin-ilməz ara-net afäl dd-iwä. ⁵Təkräš tamäđt alyāđ s-ənta a madän-ixkəm s-tärna tolähät d-ta n-təzoli fäll-əddəwəlän iket-näsän, iwä-dd alyāđ yas imməđkäl älwäqq-wen-dəy, ämewäy s-Mässinäy d-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla-net. ⁶Tamäđt ənta, təjewäđ s-tanəzruf-i-dəy has-itwär Mässinäy edəgg dəy-mad-has-iťtať tenäfäkt har təj efäđ n-ašäl d-sānatät timāđ d-säđisät timərwən.

⁷Inkär đarät-a-wen amjār mäqqoorän dəy-išənnawän. Imäl-t amjār äššoohen jer-Mikaylu d-änjälösän wi has-əlkamnen d-ämudär wa hān ifäqqän n-äyata d-änjälösän wi has-əlkamnen. ⁸Ätwärna äyata d-änjälösän wi has-əlkamnen, äbas hasän-t-təlla tayimit dəy-išənnawän. ⁹Ätwäjār-dd äyata wa mäqqārän, ätwästäy-dd, izjār-dd išənnawän. Ənta a-s aššäl wa n-ibda s-itawänna Iblis mey Äššäyťan-i n-eməkkerrəs n-äddunya təmda, ätwäjār-dd fäll-äkall ənta d-änjälösän-net.

¹⁰Əsley đarät-a-wen i-emäslī äššoohen ijannen dəy-išənnawän:

«Ämāra, ässayät wa n-əlyəllas, iwwäđ-dd.

Mässinäy, äsnäfaläl-dd tärna-net d-Təmmənəya-net!

Əlxəkum, ijjäš ifassän n-Älmasex*-net

fäl-a-s ere wa s-käla isađlam ayətma-näy,

isađlam-tän ehäđ d-ašäl yur-Mässinäy,

ätwästäy-dd, äbas ih' išənnawän.

¹¹Əkräšän fälla-s ayətma-näy tärna

dəy-təssəba n-ašni wa n-Ašäyol*

d-mäjräd n-Mässinäy wa dəy-tajäyhen äddinät,

wär jen tärha n-härät dəy-tämudre-näsän,

əqbälän tamättant dəy-təssəba n-Ašäyol

d-dəy-təssəba n-mäjräd n-Mässinäy.

¹²A-wen-dəy a fäl išənnawän

d-imuzäyän-näsän, nufləyät!

Māšan iməskay imuzäyän n-äkall d-əjärew wa səmmän

fäl-a-s Iblis, äzzubbät-in sār-wān,
ikn'-e aḍkār ujšə ed issan

a-s a-wa has-in-aqqimān dāy-älwäqq i jəzzulān.»

¹³Ilmād āmudār wa hān ifāqqān n-āyata a-s ätwästäy-dd dāy-išənnawān, ätrākkāt-dd fäll-ākall yaş, ästäyāynān tamāḍt ta torāwāt alyaq. ¹⁴Māšan təjraw tamāḍt afrewān əssin n-əjāft məqqoorān, təggād sār-sān hār tāwwāḍ edāgg wa has-itwārān dāy-tanəzruft i-ad-dāy-s təjrəw tenāfākt, tətweigāz dāy-aşşāl har tāj dihen kāraḍ iwətyan d-tāzune. ¹⁵Inhäy aşşāl a-s tābok tamāḍt ad-t-təjmāḍ yaş, ora emm-net, ijār-tāt s-əjəju n-aman ogdāhān d-əjārew i-ad-tāt-əkşən. ¹⁶Māšan, ohāy ākall tinahāyen i-tamāḍt, āmerā-dd, ilmāz-in aman wi-s ijār āyata tamāḍt. ¹⁷Ikn' aḍkār n-tamāḍt ujšə n-āyata, iglā i-ad-iknəs a-wa dd-āqqimān dāy-aratān-net, a tān-āmoosān äddināt iket-nāsān wi tamaşalnen alāmārān n-Māssināy təjāyhen dāy-isālan n-Yisa.

¹⁸Osā-dd āyata, ibdād dāy-asālim n-əjārew wa səmmān.

Tänäfalilt ta n-əssin imudārān

13 Olāsāy, ənhāyāy āmudār iyyān ilan mārāw iskawān d-əssa iyāfawān a-s dd-izjār əjārew wa səmmān. Hak eyāf, təwar-t takənbut n-təmmənukəla tiyyāt, hak idəm-dāy, iktab fälla-s isəm əsikafārān. ²Āmudār wa ənhāyāy, olāh d-waşil; tihiw-net, şuharnāt, emm-net, olāh d-i n-ahār. Ikf-e āyata tārna-net, d-təmmənukəla-net d-tādabit məqqoorāt. ³Āmudār-ənnin, iyyān dāy-iyāfawān-net, ih'-e abuyəs dāy-edāgg n-əsənsay wārān itəzzəy māšan, izzāy. Iqqāl-a-wen tākunt i-imuzāyān n-ākall iket-nāsān, əlkāmān i-āmudār. ⁴Ad-yaḅbād äddunya iket-net āyata ed ənta a ikfān āmudār tārna. Tārkāy tamətte iket-net dat-āmudār, ad-t-yaḅbād, janna: «Mi ogdāhān d-āmudār, mi ihālān amjār dār-s?» ⁵Ijrāw āmudār turhajāt n-ad-isəffəlyāy, isəkkufār har əj əkkozāt timərwen n-ewār d-əssin. ⁶Ad-ijanna āmudār hārātān lābasnen fäll-Māssināy, igaggār isəm-net, d-edāgg wa dāy-izzāy d-a-wa izzāyān išənnawān iket-net. ⁷Ijrāw turhajāt n-ad-iknəs iməşşeddəjān, ərn'-en; ijrāw tārna fäll-e d t-təllām tawset d-e d t-təllām tamətte d-e d t-illām awal d-e d t-illām əddəwəl. ⁸Ad-yaḅbādān imuzāyān n-ākall iket-nāsān āmudār-ənnin, iyābbād-t e d t-illām āwadəm s-wār-ikteb isəm-net yur-axālak n-äddunya dāy-əlkəttab n-tāmudre n-Aşāyol* wa ätwāyrāsān.

⁹Ere ilān timəzzujen s-ışla, isājdet: ¹⁰«Ere wa s-inna Māssināy ad-ijjəş takārmüt, ad-tāt-ijjəş, ere wa s-inna, ad-t-tākş tākoba, ad-t-tākş. A-wa əssayāt s-hak eməşşeddəj-dāy, ibdədet fäll-ıman-net dāy-immun, ikuyədet.»

¹¹Ənhāyāy day āmudār iyyān dd-izjarān ākall, il' iskawān əssin olāhnen d-i n-ekrār māšan isawal şund āyata. ¹²Itamaşal tādabit ta

itamašal ämudär wa äzzarän iket-net däy-a-s äjjəyħ ämudär wa äzzarän i-a-wen. Išahäššal äkall d-imuzäyän-net ad-äyḅədän ämudär wa äzzarän äboyäšän däy-edägg n-äsənsay s-izzäy äbuyəs-net. ¹³Ämudär wa s-əssin, ija tikunen äjjootnen mäqqornen dat-äddinät, izizəbbut-dd wäla efew wa n-išənnawän föll-äkall. ¹⁴Išäšk käl-äkall s-tikunen ti-s äddobät ad-tänät-äj dat-ämudär wa äzzarän äboyäšän s-izzäy abuyəs-net. Issärd'-en s-ad-əjən äššänäm ässimyərän ämudär wa äzzarän t-äsbayäsän s-täkoba mäšan, izzäy. ¹⁵Ijräw ämudär wa s-əssin tädabit n-ad-äj iman däy-äššänäm wa olähän d-ämudär wa äzzarän i-ad-itamäjrad äššänäm-ənnin, isasänya äddinät iket-näsän wi t-wären əyḅed. ¹⁶Äšhähššäl ämudär äddinät iket-näsän: wi mäḍroynen hakd-wi əššämnen, wi ärzäynen hakd wi läqqəwnen, wi n-ilällan hakd wi n-eklan, ad-tän-iwär ešwäl föll-ifassän-näsän wi n-aḅil d-timmawen-näsän. ¹⁷Äbas t-illa ere äddoben ad-izänš wäla ad-ittuzžär afäl wär t-iwer ešwäl-wənnin-däy, ešwäl-wənnin day ənta a-s isəm n-ämudär mey ämaḍin wa änimähälän d-isəm-en. ¹⁸Edägg-i, ämiyatär äwadəm d-särho d-tayətə i-ad-t-ijräh. Ere s-lämmeḍ eyäf-net iket-net, äddobät ad-ijrəw älmäyña n-ämaḍin wa n-ämudär ed ämaḍin-en, iha edägg n-isəm n-ägg-adəm. Ämaḍin-en-hi, ənta da: «Säḍisät timaḍ d-säḍisät timərwen d-säḍis.» Ənta-den-däy ešwäl n-ägg-adəm yur-Mässinäy.

Ašäyol d-əlyəllas wa ihäkk imumənän

14 Oläsäy day akäyad ḍarät-a-wen, ənhäyäy Ašäyol* ibdad föll-taḍayt ta n-Sayon. Təḅdad edes-has temeḍe d-əkkožät timərwen d-əkkož n-efäḍ n-äwadəm wi s-iktäḅ isəm-net d-isəm n-Abba föll-timmawen-näsän. ²Əsley i-emäslī dd-ifalän išənnawän; emäslī-en, oläh d-wa n-tinäzzämären n-əjärew wa səmmän, oläh yəs d-əjjaj ijajän. Emäslī wa s-əsley, oläh yəs d-i n-tihärdänen watnen. ³Täwway tamətəten-däy təmmal täynayät dat-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla d-härätän wi n-əkkož əddärnen d-dat-imyarän. Təmmal-en, wär t-illa ere äddoben almud-net a säl äddinät-win-däy n-temeḍe d-əkkožät timərwen d-əkkož n-efäḍ dd-äsdärfät Mässinäy däy-äddunya.

⁴Äddinät-en-hi, wär-äsmäḍäsän iman-näsän s-tiḍeḍen, wär-əzzeyän tiḍeḍen. Əlkamän i-Ašäyol* e-s ikka-däy, äsdärfät-tän-dd jer-dägg-adəm i-ad-umasän wi ikräš Mässinäy d-Ašäyol s-tizarät. ⁵Imawän n-äddinät-en, wär kälä tän-dd-izjār bahu, wär t-illa älyib tän-iwarän.

Tänäfalilt n-änjəlosän wi n-käraḍ

⁶Oläsäy ḍarät-a-wen ahänay n-änjəlos iyyän day illayän däy-ijəj n-älhəwa, ənta a ittafän Älənžil wa iyəlälän, isalänžat käl-äddunya iket-

net, e d t-illām əddəwəl d-e d t-təllām tawset d-e d t-illām awal d-e d t-təllām tamətte. ⁷ Änjälos-ənnin-hi, iḍkal emäsli-net, ijanna: «Uksaqḍät Mässinäy, səmyḡarām-t fäl-a-s ašäl wa n-tebädde, osä-dd; amälät-t ənta-i dd-ixläkän išənnawän d-äkall d-əjärew wa səmmän d-ersan.»

⁸ Änjälos-ənnin, isräy-t-dd iyyän, ijannen: «Babilun ta mäqqärät, toḍa, ya toḍa. Ənta-i təssəswät asməd n-əlkäxbu-net wa okäyän əmaku i-əddəwəlän iket-däy-näsän, toḍa əmāra.»

⁹ Isräy-tän-dd änjälos wa s-käraḍ, iḍkäl emäsli-net, innä: «Afäl irkäy əwadəm dat-ämudär meḡ dat-əttäšwer-net, meḡ iwär-t ešwāl-net idəm-net meḡ əfuss-net, ¹⁰ ijmaḍ-t əššäk a-s ad-t-isəsəw Mässinäy əlxəmär n-aḍkär-net wär-iqger härät wa mad-isänyəl däy-alkas-net wa n-aḍkär. Äddinät-en, ad-əqquzzəben däy-əlkäbrit wa əhjäljälän dat-änjälosän wi šəddijnen d-dat-Ašəyol.* ¹¹ Äho n-efew wa täni-tiyəzzəben, härkuk ḡas intas. Wär mad-sunfən s-ehäḍ wälä s-ašäl äddinät wi ärkäyən i-ämudär meḡ əttäšwer-net, d-ere iwar ešwäl n-isəm-net iket-net.»

¹² A-wa əssayät s-hak eməššeddəj-däy, ibdədet fäll-iman-net, ikuyədet däy-immun s-ḡisa, əmašäl aləmārän n-Mässinäy.

¹³ Əsley ḍarät-a-wen däy-išənnawän i-emäsli innän: «Əktəb: ḡur-ašäl-i-däy, tənḍəḍ i-wi əba əxdamän i-Emäli! Tidət a-wen, innä Unfas Šəddijän* fäl-a-s ad-sunfən däy-əlxidmət-näsän ed, əlkamän-asän imärkedän-näsän.»

Aḍkär n-Mässinäy

¹⁴ Əkyadäy härwa a-s ənhäyäy tejäräkt mällät; tejäräkt-en, äqqiima fälla-s ere olähän d-əwadəm ijan takənbut n-təmmənukəla n-oräy, iṭṭaf əlgori imsädän däy-əfuss-net. ¹⁵ Izjär-dd änjälos iyyän ḍay ehän n-ämudd wa mäqqärän,* iḍkäl emäsli-net s-afälla, innä i-wa äqqimän fäll-tejäräkt: «Säxdəm əlgori-näk, aləy, fäl-a-s iwwäḍ-dd əlwäqq n-a-wen ed äkall inḡa šund əttäḡam, əbas irha ar amili.» ¹⁶ Innä änjälos a-wen ḡas, ijär əhaləs wa äqqimän fäll-tejäräkt əlgori-net fäll-äkall, oläy sār-s äkall iket-net šund ašəkrəš n-əttäḡam inḡan.

¹⁷ Oläs-dd ḍay änjälos iyyän azəjor n-ehän n-ämudd wa mäqqärän* ihän išənnawän, ənta ḍay, iṭṭaf əlgori imsädän.

¹⁸ Izjär-dd ḍay änjälos iyyän təsəskärt ta däy-naḡḡänät tikutawen, änjälos-en, ənta a-s wa n-efew; iḍkäl emäsli-net, innä i-änjälos wa iṭṭafän əlgori wa imsädän: «Säxdəm əlgori-näk wa imsädän, aləy sār-s iləktan n-läyḡnəb n-äkall ed, aratän-net əḡḡän.» ¹⁹ Izjär änjälos əlgori-net fäll-äkall, inkäḍ sār-s läyḡnəb n-äkall iket-net, ijär-t däy-tebent-ta-däy izimməw i-ad-umas əlmital n-aḍkär wa mäqqärän ihän Mässinäy. ²⁰ Tämewäy tebent, təzjär ayḡəm, izmä-dd däy-s läyḡnəb, əzjārän-tät-dd

injitän n-ašni; injitän-ənnin, timyarän har əwwäðän iyāban n-ibəjwan, əlsän dəy-əkall a iwwäðän kərəðät timəð n-kelumetär.

Älmäššibatän

15 Oläsäy dəy ənhäyäy dəy-išənnawän iji n-Mässinäy iyyän ijan təmyäre d-tihusay n-tikunen. Ənhäyäy əssa ənjəlosän ətəfənen əssa älmäššibatän; älmäššibatän-en, əntäneð a-s wi n-ajilal ed əntäneð a dd-maden-isəmdəw ađkär n-Mässinäy.

²Ənhäyäy dərät-a-wen ejärew wa səmmän, oläh-ahi d-täšoka, əhijäljäl s-efew. Ənhäyäy dəy äddinät wi əkräšnen tärna fäll-ämudär d-əttäšwer-net d-ämaðin n-isəm-net, əbdadän fäll-ejärew ənnin n-täšoka, ətəfän tihärdänen ti s-təmmalän Mässinäy. ³Ənzarän əssayät-wen-däy təmmal ta n-Mosa wa n-akli n-Mässinäy d-təmmal ta n-Ašəyol,* jannen:

«Emäli Mässinäy-i ilän tärna iket-net,
wär t-illa a ojärän timašalen-näk təmyäre wəla tihusay,
käyy a-s ämänokal n-äddunya təmda;
Ibaran-näk, oyaðän, ämoosän tidət iket-däy-näsän.

⁴Mi ihälän ad-änn wär käy-äksuð?

Änn, wär irh' asəmyar-näk?

Käyy a yur-dd-təmda təšədje.

Əddəwəlän iket-näsän ad-ärkäyän data-k
ed iqqud-näk, itbat.»

⁵Oläsäy akäyad, ənhäyäy ehän n-ämudd d-ehäket wa n-ärkäwəl n-tassayt* a-s dd-ämera dəy-išənnawän. ⁶Əzjärän-t-dd əssa ənjəlosän wi ətəfənen əssa älmäššibatän, əlsän älxärir šəddijän mällän, äsimäymäyän, əjbasän s-timəntəkawen n-oräy. ⁷Ikfa iyyän dəy härätän wi n-əkkoz əddärnen ənjəlosän ənnin n-əssa, əssa alkasän n-oräy əđkärnen ađkär n-Mässinäy-i s-härkuk iddar. ⁸Ija a-wen yəs, iđkär ehän n-ämudd wa mäqqärän* äho dəy-təssəba n-älxurmät n-Mässinäy d-tärna-net, äbas äddoobät äwadəm wäl' iyyän uješ n-ehän n-ämudd wa mäqqärän har akəyən əssa älmäššibatän wi dd-äwwäyän ənjəlosän wi n-əssa.

Əssa älmäššibatän əlkammen

16 Dərät a-wen-däy, oläsäy i-mäsällät n-eməsli äššoohen dd-ifalän ehän n-ämudd wa mäqqärän. Innä i-ənjəlosän wi n-əssa: «Äglät, sənəylät fäll-əkall əssa alkasän wi əđkärnen ađkär n-Mässinäy.»

²Igl' ənjəlos wa äzzarän, issänyəäl alkas-net fäll-əkall. Ija a-wen yəs, əzjärnät-dd tikussawen səmuumnən läbasnen äddinät wi iwär əšwäl n-ämudär, yabbädnen tele-net.

³Issǎnyǎl ǎnjǎlos wa s-ǎssin alkas-net dǎy-ejǎrew wa sǎmmǎn. Ija a-wen Ƴas, olǎhǎn aman n-ejǎrew d-ašni n-enǎmmettǎn, ǎmmut a-wa-dǎy ihǎn ejǎrew wa sǎmmǎn iket-dǎy-net. ⁴Igl' ǎnjǎlos wa s-kǎrađ, issǎnyǎl alkas-net dǎy-ijǎrwan d-ersan wi n-aman, ǎqqǎlǎn aman-nǎsǎn ašni. ⁵Ƴsley ǎlwǎqq-wen i-ǎnjǎlos wa ǎnnihǎđǎn fǎll-aman a-s innǎ:

«Kǎyy a oƳadǎn,
kǎyy a t-illan, tǎlled-t,

kǎyy a šǎddijǎn ed ǎššǎreƳa wa tǎyťasǎd, oƳad hǎrkuk,
⁶fǎl-a-s dǎgg-adǎm, ǎssǎnyǎlǎn ašni n-imǎšsedđejǎn d-ǎnnǎbitǎn. ǎmǎra, tǎkfed-tǎn ašni i-ad-t-ǎswǎn ed a-wen-dǎy a đǎr-ǎniihǎjjǎn.»
⁷Olǎsǎy mǎsǎllǎt n-emǎsli dd-ifalǎn tasǎskǎrt ta n-tikutawen hǎt ehǎn n-ǎmudd wa mǎqqǎrǎn, innǎ: «Emǎli Mǎssinǎy-i ilǎn tǎrna iket-net, ǎššǎreƳatǎn-nǎk, tidǎt, oƳadǎn iket-dǎy-nǎsǎn.»

⁸Issǎnyǎl đarǎt-a-wen ǎnjǎlos wa s-ǎkkoz alkas-net fǎll-tǎfukt, tǎjǎrw tǎfukt turhǎjǎt n-ad-sǎkkǎnǎnnǎwǎt e d t-illǎm ǎgg-adǎm s-tukǎse-net. ⁹Ad-siknǎnnǎwǎt tukǎse-i-dǎy mǎqqǎrǎt dd-ja tǎfukt dǎgg-adǎm. Hakd a-wen-dǎy, gaggǎrǎn dǎgg-adǎm Mǎssinǎy-i iťťafǎn ǎlmǎššibatǎn-en, unjǎyǎn s-ad-utabǎn i-ad-sǎmyǎrǎn Mǎssinǎy.

¹⁰Issǎnyǎl ǎnjǎlos wa s-sǎmmos alkas-net fǎll-tasǎqqaymut n-tǎmmǎnukǎla ta n-ǎmudǎr. Ija a-wen Ƴas, jǎnǎt tihay fǎll-lamu-net iket-net. Tǎrmǎs tisanant-i-dǎy mǎqqǎrǎt dǎgg-adǎm har dd-ǎqqǎlǎn Ƴas tǎddadǎn ilsawǎn-nǎsǎn, ¹¹gaggǎrǎn Mǎssinǎy-i ihǎn išǎnnawǎn dǎy-tǎssǎba n-tisanant-nǎsǎn d-tikussawen ti sǎr-sǎn dd-orǎw mǎšan, hakd a-wen-dǎy, wǎr sǎr-sǎn dd-orew a-wen tǎtubt dǎy-erk imojjan-nǎsǎn.

¹²Issǎnyǎl ǎmǎra ǎnjǎlos wa s-sǎđis alkas-net fǎll-ejǎrew wa mǎqqǎrǎn s-itawǎnna Ifrǎyti; ǎqqur-in ejǎrew-en; ejǎrwǎn imǎnokalǎn wi dd-fǎlǎn emǎynǎj zǎbo, okǎyǎn. ¹³Đarǎt-a-wen, ǎnhǎyǎy kǎrađ unfasǎn ǎmmiđǎsnen olǎhnen d-ijǎran dd-ǎzjarnen emm n-ǎyata d-emm n-ǎmudǎr d-emm n-ǎnnǎbi wa n-ǎnǎsbahu. ¹⁴A-wen, unfasǎn n-ǎlšinǎn wi tajjǎnen ǎlmǎt a olǎhǎn d-ijitǎn n-Mǎssinǎy; ǎkkǎn imǎnokalǎn n-ǎkall iket-net i-ad-tǎn dd-sǎdǎwǎn i-ašǎl wa n-amjǎr wa mǎqqǎrǎn n-Mǎssinǎy-i ilǎn tǎrna.

¹⁵Innǎ Emǎli: «Ƴnhǎyǎwǎt, ǎqqalǎy-kǎwǎn-in šund emǎkrǎđ; tǎndǎđ i-ere wa ogǎzǎn iman-net dǎy-uzǎf, ad-irjǎš wǎr tǎtwǎnhǎy tǎkrakiđt-net.»

¹⁶ǎsdǎwǎn-dd unfasǎn ǎnnin n-kǎrađ imǎnokalǎn n-ǎkall s-edǎgg wa s-itawǎnna dǎy-ƳǎbranǎyƳa: «ǎrmaqidun.»

¹⁷Issǎnyǎl ǎlwǎqq-wen ǎnjǎlos wa s-ǎssa alkas-net dǎy-ǎlhǎwa, ija a-wen Ƴas, izjǎr-dd emǎsli ǎššooheh tasǎqqaymut ta n-tǎmmǎnukǎla hǎt ehǎn n-ǎmudd wa mǎqqǎrǎn; innǎ emǎsli-en: «A-wa ijǎn, ijǎ, isǎlan

əmdän.» ¹⁸Jän essamän d-imäslan, d-ejjajän, ijä äkall aškədkəđ ässuksäđän s-a dd-iwär ägg-adəm ärori n-äkall-däy, wär kälä ija-i dār-s olähän. ¹⁹Ij' ayrəm wa mäqqārän kərəđät tirəzz, ođän iyärman n-e d t-illäm əddəwəl; wär hin-ittəwa Mässinäy ayrəm wa mäqqārän s-itawänna Bābilun; äsođä-dd ađkār-net fäll-imuzäyän-net šund a-s asməd a əswan käl-äkall-en, ikkäs däy-sän ənniyät. Issəs-w'-e ənta əlxəmər wa ihän alkas-net, a-wen a t-ämoosän, asməd n-ađkār-net wa ojarän. ²⁰Əlsän aman ikallän wi hānen iwtəlän, ābas t-illa a dd-äzzinjäzän; ²¹ođän-dd ijidrāšan šuharnen fäll-dägg-adəm, ad-sikuforän däy-təssəba n-älmäššibät wa n-ijidrāšan fäl-a-s älmäššibät-en, ija təsəmme n-tikunen.

Isälan n-taməđt ta n-tälkäxbat d-ämudär

17 Ija a-wen-däy yəs, inn'ahi iyyän däy-əssa änjälösän wi ətəfən əssa alkasän: «Əyyaw, ad-käy-säknäy äddäyyät wa he-iđəwän fäll-tälkäxbat ta mäqqārät. Tälkäxbat-i-hi, ənta a-s ayrəm wa mäqqārän idäyän fäll-asälim n-əjärew wa səmmän. ²Tälkäxbat day ta-däy, ohärän dār-s imänokalän n-äkall əlkäxbu-net, əswän day imuzäyän n-äkall iket-näsän däy-asməd n-əlkäxbu-net, ikkäs däy-sän a-wen ənniyät.»

³Irmäs-ahi Unfas Šəddijän, * izzəwät-ahi s-tenere tiyyät. Ənhäyay dihen taməđt täqqimät fäll-ämudär šəggäyän fäll-əktabän ismawän gaggärnen Mässinäy, ila day əssa iyəfawän d-märəw iskawän.

⁴Taməđt-ənnin ənta, təlsa isəlsa šəggaynen lanen əlqim, təsisahäy əšäl s-uynawän n-oräy d-tikädäyen ti n-tilällaten länen əlqim d-timäywanen. Tətəf däy-əfuss-net alkas n-oräy iđkarän tilušawen d-a-wa xəramän dd-oraw a-wa təməšäl däy-əlkäxbu-net. ⁵Timme-net, iktab fälla-s isəm s-ättunkäl älmäyən-net. Ənta da a-wa fälla-s iktäbän:

«A-wa Babilun

ta mäqqārät n-ma-s n-tälkäxbaten
d-tilušawen n-äddunya.»

⁶Ənhäyay a-s taməđt-i-däy, ikkäs däy-s əšni n-iməššeddejäñ d-tijuhawen n-Ýisa wa təswa ənniyät. Ənhäyay taməđt ənnin yəs, iqqän eyəf-in. ⁷Inn'ahi änjəlos əlwäqq-wen: «Ma iqqanän eyəf-näk? Ad-hak-älläyey älmäyən n-əddərəj n-taməđt d-ämudär wa näy ilän əssa iyəfawän d-märəw iskawän. ⁸Ämudär wa hannäyäd, kälä iddär məšan, ābas iddar, ila s-ad-dd-izjər anu wa wärän ila ider ihän əlaxärät, ijješ edəgg wa n-eheđ-net. Äddinät wi s-wär-əkətebän ismawän-näsän däy-əlkəttab wa n-tämudre yur-aləšäl n-äddunya afäl ənhäyän ämudär-ənnin-däy, ad-tän-tärməs təkunt fäl-a-s ämudär-i-hi, kälä iddär, ämmut məšan, ilkam ad-dd-iddär day.»

⁹Edägg-wa-däy, äniihäjjä d-təla n-tayətte d-sārho. Iyāfawān n-āmudār wi n-əssa a-s əssayāt tiḍayen ti fäll-tāqqima tamāḍt, ¹⁰əssa iyāfawān-winnin-hi, əssa imānokālān; ämmun səmmos dəy-sān, iyyān dəy-sān ixkam hārwa; wa s-əssa, wār dd-osa hārwa māšan, afäl dd-osa, wār-e äj ar əssayāt ənḍārrān dəy-təmmənukəla. ¹¹Āmudār wa s-kāla t-illa, āba, ənta a-s ämānokāl wa s-əttam; ənta-i hi, eheḍ-net ɣas a-s oɣad.

¹²Māraw iskawān wi tənḥäyād, əntāneḍ a-s māraw imānokālān wāren əney hārwa māšan, hak iyyān dəy-sān dəy, ad-äj äzzāman n-təmmənukəla ənḍārrān ənta d-āmudār ¹³fäl-a-s māraw imānokālān-i-hi, oharān ittus, ārhan ad-sāxdəmān äššahāt-nāsān d-əlxəkum-nāsān i-āmudār. ¹⁴Ad-əbdədān iket-dəy-nāsān, əknəsān Ašāyol* māšan, ad-tān-ār n ed ənta a-s Emāli n-imālan d-Āmānokāl n-imānokālān; ad-tān-ār n ənta d-wi dd-iyra s-iman-net, äsnāfrān n-imayḍalān.

¹⁵Inn’-ahi ənjälos dəy: «Aman wi tənḥäyād təbdad tālkäxbat edes-hasān, aman-en-dəy a-s hārāt dəy-tumasen d-timəttawen tiyyäḍ d-əddəwəlān iyyäḍ d-awalān iyyäḍ. ¹⁶Āmāra, māraw iskawān wi tənḥäyād, ilkam ad-aḍənān aḍkār i-tālkäxbat əntāneḍ d-āmudār, ad-dəy-s ahəyān a-wa la iket-net, əzzəfān-tāt, äyṛəsān-as, əksən isan-net, säryən a-wa dd-ijläšān dəy-s ¹⁷fäl-a-s ija Mässinäy dəy-ulhawān-nāsān erhet n-ad-āmašlān ittus-net; ad-ännāfhāmān fäl ad-särtəyān tādabit ta tān-təkfa təmmənukəla-nāsān, äxdəmān sār-s erhet n-āmudār har itbət mājrad n-Mässinäy iket-net.

¹⁸Ḍarāt-a-wen dəy, tamāḍt ta tənḥäyād, ənta a-s ayṛəm wa māqqārān ännihəḍān dəy-imānokālān n-äkall iket-net.»

Ejädäl n-Babilun ta māqqārāt

18 Ḍarāt hārātān-win-dəy, ənhäyäy ənjälos iyyān a-s dd-äzzubbāt išənnawān. Änjālos-en, emäššehi n-tikunen a ämoos, äsmälāwlāw s-ännur-net äkall iket-net. ²Iḍkäl emäslī-net s-afälla, innä:

«Toḍä, ya toḍä,

Babilun ta māqqārāt toḍä!

Ābas tāqqal āmāra-dəy ar edägg əzzayān alšinān,

tāhala n-inämməḍāsān,

tāhānzabbut n-igḍaḍ wi əmməḍāsnen

d-imudārān wi ämmiḍāsnen äsjälālhäyenen.

³Eddəwəlān iket-dəy-nāsān a əswānen dəy-asməd n-əlkäxbu-net wa wārān ila eket. Imānokālān n-äkall iket-net ohārān dār-s əlkäxbu-net. Ättužžar n-äkall iket-dəy-nāsān, ärzäyān dəy-ilalān-net wi s-wār t-illa a dār-olāhān tiḥusay wāla nefran.»

⁴Oläsäy day mäsällät n-emäslī dd-ifalän išənnawän innän:

«Äddinät-in, əzjārät-dd ammas n-aγrəm-wa-däy
i-ad-wär dār-s toheräm ibäkkadän-net,

särtəyän-käwän dār-s älmäššibatän wi fälla-s e-iḍunen,

⁵fäl-a-s ibäkkadän-net, timtulun har əwwäḍän išənnawän. Mässinäy day, wär hin-ittəwa erk imojjan-net. ⁶Äjät-as a-wa təja i-äddinät wi iyyäḍnen, äyşədät-as anäḍfus n-a-wa täyşäd; sənnəḍfəsät-as äşşahät n-alkas-net n-asməd wa təssəsəwä tamətte. ⁷Säknät-tät älyizabät d-aγāna ogdähnen d-älxurmät d-tänoflayt ta təkfä iman-net ənta-i jännet däy-iman-net: ‘Näkk, tämänokalt a ämoosäy, wär heγ mişi n-ad-iba ähaləs-in, wär-ilkem day ad-äqqaläy tänuḍäft.’ ⁸A-wen-däy a fäl älmäššibatän wi has-ətwärnen, ad-fälla-s dd-əjən iyyän n-əjädäl däy-ıyyän n-aşäl, tiḍəw-dd fälla-s tamättant d-tahäla d-laz, äkş-et efew fäl-a-s Emäli-i tät-e-işräyän, ila tärna.»

⁹Älwäqq-wen, ad-əlhən imänokalän n-äkall wi dār-s ohärnen əlkäxbu-net d-tänoflayt-net, ad-səkkəlälän fälla-s afäl ənhäyän äho n-efew wa tät-itattän ikk’ išənnawän, ¹⁰ad-əbdədän imämokalän-ənnindäy ijəj fäl tuksəḍa n-ad-tän-irməs älmäššibat wa oḍän fäll-aγrəm. Əbdədän dihen, ad-jannen:

«Xäxx-däy, unhh xäxx-däy!

Aγrəm-nänäy Babilun,

Babilun wa mäqqärän äşşoohen,

a-wa şäynet, äşşäreya-net,

wär dd-okey iyyän n-ässayät.»

¹¹Ättużzar n-äkall, ad-əlhən əntäneḍ-däy, ətṭəfän iba n-aγrəm wa n-Babilun ed äbas t-illa ere iżžənşän ilalän-näsän. ¹²Oräy-näsän d-aγrəf d-tikädäyen ti n-tilällaten d-timäywanen d-älxärerän-näsän d-tabduyt ta şäggäyät täsmäymäyät lät älqim, d-e d t-illäm ännuy ihan isäyerän wi s-wär räqqis ajärəw-näsän d-e d t-illäm ännuy n-tähore jat s-isenän n-elwan meγ däy-ihəşkan n-aḍutän meγ däy-daroγ meγ däy-täzoli meγ däy-älhor ¹³d-əlyənfärän d-izədraz wi iyyäḍnen d-aḍutän d-telḍəḍt d-matälxer d-asməd d-əzzäyt d-əjel n-älkäma d-iwan d-tihatten d-ibəjwan d-turfen ti n-amjār d-eklan d-wäla iman n-äddinät. ¹⁴Ad-äj a-wen-däy iket-net, ad-itawänna däy-Babilun: «Xäxx, unhh, xäxx-däy! Härätän wi s-käla tän-təkned tärha iket-näsän äbä-tän fälla-m, ärrəzäy-näm d-tänoflayt iket-net, ad-t-iba fälla-m, wär-ilkem day ad-tän-tolasəd ajärəw. ¹⁵Ättużzar day wi ärzäynen s-mamäla wa s-käla t-əjän däy-aγrəm, ad-has-əbdədän däy-ijəj fäl tuksəḍa n-ad-fälla-sän iḍəw älmäššibat wa oḍän fäll-aγrəm, ad-hallän, ətṭafän iba. ¹⁶Jannen:

‘Xäxx-däy,

unhh, xäxx-däy,

ayrəm-nänäy wa mäqqārān irza;
 kälā ilsa imälsan n-älxärir əknanen täləmde
 d-mäşär ijan təşuƷe ta täsmäyümäyät
 iknan tēla n-älqim,
 ija uynawän n-oräy d-tikädäyen ti n-tilällaten
 d-timäywanen.›

17 Yas ehäre ogdähän d-wa-däy iket-net, äsbät-t-in fälla-m iyyän n-ässayät. Äddinät day iket-näsän wi šašalnen turfen ti n-aman d-iməssukal wi tiwəyən däy-turfen-näsän, d-wi xaddämnen däy-turfen-näsän d-wi əddarnen s-a-wa dd-izajjārān ejärew iket-net, əbdadän iket-näsän däy-ijəj, 18 əkyadän däy-äho n-ayrəm wa däy-irya efew, jannen: ‘Wär kälā t-imäl ayrəm ogdähän d-wa-däy təmyäre.’ 19 Ad-sawarän äkall iyäfawän-näsän, hallän, širšun, ətəfän iba, jannen:

‘Xäxx,
 unhh xäxx-däy Babilun!
 Ayrəm wa mäqqārān,
 ärrəzäy-net a däy-razzäyän
 äddinät iket-näsän wi länen turfen
 ärjāšnen fäll-ejärew mäšan,
 a-wen-däy iket-net,
 äsbät-in fälla-m iyyän n-ässayät.›

20 Ya käl-išənnawän, dāwätät däy-təssəba n-a-wa s-Babilun, tođä, təhläk. Täddäwätet tamətəta ta n-iməššeddəjän n-Mässinäy d-inəmmušal d-ännäbitän fäl-a-s, izäl däy-s Mässinäy terwidəma ta kəwän-təssəkna.»

21 Irmäs älwäqq-wen änjälos äşsoohen tähunt ta mäqqārät tolähät d-ta fäll-itəzzad älkäma, ijär-tät-in däy-ejärew, innä:

«Əmmək-wa-däy
 a-s hin-e-itwəjär ayrəm
 wa n-Babilun mäqqārān s-äşşahät,
 iba-t-in s-iyyät,
 wär-ilkem ad-ätiwänhäy.

22 Wär-ilkem ad-däy-s ija emäšli
 n-imäwatän n-tihärdänən d-imänzarän
 d-imäwatän n-tiyənb d-tisinsäyen.
 Wär-ilkem, ad-dd-ätiwäjräw
 däy-ammās-näk, amähhäraw wäl’ iyyän,
 wär-ilkem ad-γur-k ätiwäsla
 emäšli n-ere itəzzadän älkäma.

23 Wär-ilkem ad-däy-s tärya tefätelt,
 wälā ad-däy-s əndawän imazlayän eyäri.

Ättužzar-näk, äntäneđ a-s käla
 ojarän ärrəzəy dəy-äddunya,
 təššəškäd timəttawen iket-näsnät
 s-išäyāwän-näk.»

- ²⁴ Babilun ənta, a dəy-inyäl ašni n-ännäbitän
 d-iməššeddəjän d-ašni n-äddinät iket-näsnän
 wi ätwəyṛəsnen fäll-ārori n-äkall.

Tärna ta ija Ašäyol d-ažli wa ilkämän dəy-išənnawän

19 Đarät-a-wen-dəy, əsley i-eməsli äššoohen dəy-išənnawän
 olähän d-i n-tamətte təknať əjut, jannet:

«Aleluya!*

Aməläť Mässinäy,
 əlyəllas d-semyar d-tärna,
 i n-Mässinäy.

² Äššäreyatän-net, ädduutten, oyadän. Ässođa äššäreyatän-net
 fäll-taməđť ta n-tälkäxbat mäqqärät samađasät äddinät; äzzäl-tät
 taməttant n-inaxdimän-net.» ³ Tənnä tamətte-ənnin-dəy: «Aleluya!
 Aməläť Emäli fäl-a-s äho n-aṽrəm wa mäqqärän iryän ähođa s-
 išənnawän härkuk, wär-ilkem ad-ämnikät.» ⁴ Imda a-wen ṽas,
 ärkäyän imyaran wi n-sənatät timərwen d-əkkoz d-härätän wi n-
 əkkoz əddärnen dat-Mässinäy-i äqqiimän fäll-tasäqqaymut ta n-
 təmmənukəla, äybädän-t, jannen:

«Amin!
 Aleluya!»

⁵ Innä eməsli dd-ifalän tasäqqaymut ta n-təmmənukəla đarät-a-wen:
 «Aməläť Mässinäy iket-nəwän käwəneđ-i n-eklan-net; käwəneđ-i n-
 imaksadän-net, wi məđroynen hakd wi əššämnen.» ⁶ Əsley đarät-a-wen
 i-eməsli iyyän olähän d-i n-tamətte təknať əjut, eməsli-net, oläh d-i n-
 anji iknan təmyäre mey d-ejjajän əknanen əšsuđu. Ənta da a-wa ijänna
 eməsli-en:

«Aleluya!*

Aməläť Emäli
 fäl-a-s Mässinäy-i n-Emäli-nänäy,
 ila tärna iket-net,
 issəťbät Təmmənəyən-net.

⁷ Dəwätät-anäy, əjrəznet-anäy iman-nänäy, nəseməyəret-t fäl-a-s,
 ämära-dəy, ažli wa n-Ašäyol* a dd-iwwəđän, hənne-s đay təsidəw-as.
⁸ Təjrəw asälso n-ažli izmayän dəy-məšär n-älxärir iknan tələmđe,
 äsiimäymäy, šaddiij; məšär-ənnin n-älxärir, ənta a-s imärkedän wi
 ämešälän iməššeddəjän n-Mässinäy.»

⁹Inn’-ahi änjälos ämära ad-äktäbäy: «Tənçəđ i-äddinät wi dd-e-ətwäyrənen s-amäjaru wa he-ijən ašäl wa n-ažli n-Ašäyol.*» Oläs day, inn’-ahi: «Mäjräd-wa-däy, Mässinäy iman-net a dd-ifal; wär t-ih’ äššäk a-wen.»

¹⁰Ärkäyäy dat-änjälos däy-änniyät n-ad-t-äybädäy mäšan, inn’-ahi: «Ahaa, wär jed a-di. Akli n-Mässinäy dār-k olähän a ämoosäy näkk d-ayətma-k wi äydälnen i-tidət ta dd-äsnäfaläl Yisa. Äybəd Mässinäy, wär hi-täybedäd.»

Tidət day ta dd-äsnäfaläl Yisa, ənta a dd-ässawäđän ännäbitän.

Tärna n-Älmasex

¹¹Ənhäyäy đarät-a-wen išənnawän ämerän, izjār-tän-dd ebäje mällän. Inay-t ähaləs s-isəm-net: «Ämaydal d-emän n-tidət.» Wär-iššärräy ar s-iqqud, wär-ikənnəs ar s-iqqud. ¹²Ähijäljälänät tiṭṭawen-net šund efew; eyäf-net, warnät tikənbuten ti n-təmmənukəla, iktab fälla-s isəm s-ənta yas a t-issanän. ¹³Ilsa abärnuš ilmayän däy-ašni, isəm-net: «Mäjräd n-Mässinäy.» ¹⁴Əlkamän-as əlyəskärän wi n-išənnawän nayän ibəjwan mällolnen, əlsan timälsaten n-älxärir mällolnen, šäddijnen, əknanen tələmçə. ¹⁵Emm-net, təzjar-t-dd təkoba təmsädət s-ənta-en-däy a-s mad-iwət əddəwəlän, ärn’-en. Ad-fälla-sän ixkəm s-äššahät olähän d-wa n-təzoli; ad-däy-sän dd-ikkəs Mässinäy-i ilän tärna iket-net ađkär-net wa mäqqärän s-əmmək wa s-ižimməw äwadəm ara n-läynäb i-ad-däy-s dd-ikkəs aman-net. ¹⁶Abärnuš-net d-tayma-net, iktab fälla-sän:

«ÄMÄNOKAL N-IMÄNOKALÄN,
EMÄLI N-IMÄLAN».

Əlhəllak n-išənja

¹⁷Ənhäyäy đarät-a-wen änjälos ibdadän däy-täfukt, äsyärät s-afälla i-igđad iket-näsän wi taggädnen däy-älhəwa wa ujäjan, inn’-asän: «Idawät-dd i-amäjaru wa mäqqärän n-Mässinäy. ¹⁸Əyyawät, äkšät isan n-imänokalän d-isän n-imizärän n-əlyəskär d-isän n-əlyəskär d-isän n-ibəjwan d-wi n-äddinät wi tän-näynen, isan n-äddinät a ämoosän-däy, wi n-ilällan hakd wi n-eklan, isan n-wi mäđroynen hakd wi əššämnen.»

¹⁹Ənhäyäy älwäqq-wen ämudär wa äzzarän d-imänokalän n-äkall d-əlyəskärän-näsän, äddewän-dd i-ad-əkənəsän ähaləs wa inäyän ebäje d-əlyəskär-net. ²⁰Ittärmäs ämudär iman-net s-tizarät, ittärmäs-dd đara-s ännäbi wa n-bahu ijan a olähän d-ijitän n-Mässinäy dat-ämudär i-ad sār-sän išəšk äddinät wi iwär ažəzlo wa n-ämudär äybädnen äṭṭäšwer-net. Ätwäjär-in ämudär d-ännäbi wa n-bahu däy-tebänyəwt

n-älkäbrit ähijäljälän. ²¹Tänya täkoba ta dd-təzjārät emm n-āhaləs wa inäyän ebäje əlyəskär-näsän iket-net, əyyəwänän igdaq đarät-a-wen dāy-timāyša-näsän.

Efäd n-awätay wa n-Təmmənəya

20 Ənhäyäy đarät-a-wen änjälos iyyän dd-ifalän išənnawän ittəf dāy-äfuss-net asäyar n-anu wa wärän ila ider ihän žohännäma d-esässär äzzayän.

²Irmäs-dd äyata wa mäqqārän, a-wen aššäl wa n-ibda s-ənta a-s Iblis d-Äššäyṭan, ikräd-t i-ad-äj efäd n-awätay ikrad ³təzzar, ijär-t-in dāy-anu wa wärän ila ider ihän žohännäma, äṭṭubbät-t-in fälla-s i-ad-ābas ilkam ad-äššiška äyata əddəwəlän har akəy efäd n-awätay-ənnin-dāy təzzar, ämar-dd i-härät n-äzzäman ənđärrän.

⁴Đarät-a-wen, ənhäyäy tisäqqima n-təmmənukəla, əjrāwän äddinät wi fälla-snät äqqimnen turhajät n-ad-äyṭəsän äššäreya. Ənhäyäy day iman n-äddinät wi s-hin-əttəfräsän iyäfawän-näsän dāy-təssəba n-immun wa jän s-tidət ta dd-äsnäfaläl Yisa d-tənna ta n-Mässinäy. Wär-äybedän ämudär, wäla äššänäm-net, wär-iwer day azəzlo-net timmawen-näsän wäla ifassän-näsän. Ənkärän-dd day inəmmuttan, ohärän d-Älmasex* Təmmənəya har okäy efäd n-awätay.

⁵Wär dd-ənkerän inəmmuttan wi iyyäḍnen har okäy efäd n-awätay-wənnin-dāy. Wi s-dd-ənkärän iman-näsän jer-inəmmuttan, jän-dd s-a-wen-dāy tanäkra ta s-itawänna ta täzzarät. ⁶Tənđəḍ i-äddinät wi hänen tanäkra-ten-dāy täzzarät. Iššəsdäj-tän Mässinäy, ikräš-tän, ad-ābas fälla-sän la tamättant ta s-sänatät tärna; ad-umasän käl-tikutawen i-Mässinäy d-Älmasex,* ahərən d-Älmasex Təmmənəya dāy-efäd n-awätay-wen-dāy.

Əlhəllak n-Iblis d-ajhanän-net

⁷Afäl okäy efäd n-awätay-wen-dāy, ad-dd-ämar Iblis, izjär-dd takärmüt-net; ⁸dihen, ad-igləw i-ad-äkkärräs əddəwəlän wi wärnen täkost n-äkall. Əddəwəlän-en-hi, isəm-näsän: Žuž d-Mäyžuž. Ad-tän-dd-isədəw iket-näsän i-amjär har əjən əjut-wa-dāy jänät tiblalen n-äkall ti ənsanen dāy-tarrayt n-əjärew wa səmmän, ⁹əlsän ärori n-äkall iket-net, wätän-dd afärāj i-iməššeddəjän n-Mässinäy d-ayrəm wa ikna tärha. Han a-wen-dāy a-s dd-ifäl efew išənnawän, ilhäs-tän, issärya ajhanän n-əddəwəlän wi has-əlkämnen. ¹⁰Älwäqq-wen, ittärmäs Iblis-i išašken tamətte, ätwäjär-in dāy-tebänyäwt n-älkäbrit tähijäljälät ta ih' ämudär d-ännäbi wa n-bahu; ad-tirkətrəkitän dihen ehäd d-ašäl.

Ašäl wa n-tebädde

¹¹Ənhäyäy ɖarät-a-wen tasäqqaymut n-təmmənukəla məqqärät mällät d-ere wa fälla-s äqqiimän, äffoqqen-as isənnawän d-äkall, wär-olesän atwənhəy. ¹²Ənhäyäy day inəmmuttan wi mədroynen hakd wi əššämnen əbdadän iket-däy-näsän dat-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla, ämerän əlkəttabän, ämera day əlkəttab iyyän s-edes, əlkəttab-en, ənta a-s əlkəttab wa n-tämudre. Ätwäšräyän inəmmuttan s-iiyän-iiyän s-a-wa ämešälän iktabän däy-əlkəttabän. ¹³Ibsä-dd ejärew wa səmmän äddinät wi ikša, täsoyäl-dd tamättant d-älaxärät a-wa hin-əlməzän däy-äddinät, ätwäšräyän iket-näsän s-iiyän-iiyän s-a-wa ämešälän. ¹⁴Təttärmäs-dd tamättant d-älaxärät, ätwäjärän-in däy-ebäny wa n-efew. Tamättant-ten-däy tiwəyät äwadəm s-edägg-wen-däy a-s tamättant ta s-sänatät. ¹⁵Ere s-wär-ittəjräw isəm-net däy-əlkəttab wa n-tämudre iket-net, ätwäjär-in däy-ebäny wa n-efew.

İsənnawän äynaynen, äkall äynayän

21 Ənhäyäy ɖarät-a-wen isənnawän äynaynen d-äkall äynayän. Äb' isənnawän wi ärəwnen, äba day äkall wa ärəwän, äb'-in day ejärew wa səmmän.

²Ənhäyäy ɖarät-a-wen ayɾəm wa äynayän šäddijän n-Yäruşsalam dd-äzizäbbät Mässinäy, ifal-dd isənnawän. Ayɾəm wa ənhäyäy, äsisahäy ašäl šund tämazlayt dd-təzlayät s-ähaləs-net. ³Əsley älwäqq-wen i-emäli äšsoohen dd-ifalän tasäqqaymut ta n-Təmmənəya, innä: «Edägg wa n-Mässinäy šäddijän a-wa; Mässinäy, izzäy-dd ämära tamətte, mäl-dd taməzzuyt n-Mässinäy jer-tamətte-net. ⁴Ad-hin-irsəy imeṭṭawän-näsän, iba tamättant, iba uḍəf n-iba; iba tahäla; iba tisanant fäl-a-s, ädduuttät a-s a-wa n-ibda ärəwän, ibbədäy, ijəwäy.»

⁵Innä älwäqq-wen wa äqqiimän fäll-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla: «Ämära, härät iket-net, ad-iynay.» Inn'-ahi ɖarät-a-wen: «Əktəb a-wen ed məjräd-wa-däy, oyaḍ, ädduuttät.» ⁶Oläs day, inn'-ahi: «İsälän, əmdän! Näkk a-s Tizarät, näkk a-s Tilkamät,[†] näkk a-s Sənto, näkk a-s Sämdo; ere äffudän-däy, ad-t-säswäy bännan däy-aman n-erəs wi hakkänen tämudre ta n-tidət. ⁷Ere irnän-däy, ad-has-äjäy älhäk wa n-ad-has-umasäy Mässinäy, umas rure-y ⁸mäšan, däy-isälän n-iməjjiwaḍ d-wi wären la älxal d-wi n-iməkkərukaḍ d-imäjjan n-iman d-inämašrayän d-imäššäyävän d-imäššanämän, əntäneḍ, edägg-näsän žohännäma, a-wen tebänyäwt ta n-əlkäbrit s-härkuk ähijäljäl; ənta-den-däy a-wa ämoosän: tamättant ta s-sänatät.»

[†]21:6 Däy-Tälyunanit, itawänna i-Tizarät: Älfa, itawänna i-Tilkamät: Omega.

Yärußsälam ta täynayät

⁹Inn'ahi iyyän däy-änjälösän wi n-ässa s-käla eṭṭäfän ässa alkasän wi æḍkärnen ässa älmäṣṣibatän wi äṣräynen: «Eyyäw, ad-käy-säknäy tämazlayt ta n-hänne-s n-Ašäyol.*» ¹⁰Irmäs-ahi Unfas Šäddijän,* izzəwät-ahi änjälos s-afälla n-aḍay iknan aḍkul, issəkn'-ahi Yärußsälam ta täynayät, šäddijät dd-äzzäbbät Mässinäy təfal-dd išənnawän, ¹¹äsisämäyṁäy-tät ännur n-Mässinäy, ja asmäyṁäy wa täjj tamäywant däy-ti n-tilällaten, šund tekädäyt ta n-žasəb s-täddobed ad-sär-s tənḥəyäd iman-näk šund täšoka. ¹²Enḥäyäy äyalla-net ikna təššəjrət, ila märawät tishar d-sänatät, hak emm-däy, ogaž-t änjälos iyyän. Tishar-ənnin, əktabän fälla-snät ismawän n-märawät tiwsaten d-sänatät ti n-Işrayil. ¹³Hak tamdujt-däy, ənnaḍnät sär-s kəraḍät tishar: kəraḍät s-emäynäj, kəraḍät s-afälla, kəraḍät s-ajus, kəraḍät s-atäram. ¹⁴Äyalla-i-hi, ässas-net, iday s-märawät tihun d-sänatät s-hak iyyät-däy, iktab fälla-s isəm n-iyän däy-inəmmuſal wi n-märaw d-əssin n-Ašäyol.*

¹⁵Iṭṭaf änjälos wa hi-imməjrädän taskət n-oräy s-itəkkat ayrəm d-tishar-net d-äyalla-net. ¹⁶Äyrəm-ənnin, ärribäy, ogdähän išrutän-net iket-däy-näsän. Ikät änjälos ayrəm s-täborit-net, os'e, išrutän-net ikkəžän, ogdähän, hak iyyän däy-sän ikat əssin afdän n-kelumetär d-sänatät timaḍ d-sänatät timərwen, a-wen-däy day a dār-togdäh tebädde-net. ¹⁷Ikät day äyalla, os'e tebädde-net, teməḍe n-ayil d-əkkožät timərwen d-əkkož s-taskət ta s-itəkkat. ¹⁸Äyalla, ikna s-tähunt ta n-telällit s-itawänna žasəb, ayrəm iman-net iday s-oräy šäddijän, oräy-en day, äddoobät äwadəm ad-sär-s inhəy iman-net šund täšoka fäl asmäyṁäy-i-däy ija. ¹⁹Tihun ti n-ässas n-äyalla n-ayrəm, ədlajnät s-ännuy n-tihun ti n-tilällaten länen älqim iket-näsän: tähunt ta täzzarät, təkna däy-tähunt ta n-telällit s-itawänna žasəb; ta s-sänatät, təkna däy-ta s-itawänna safir; ta s-kəraḍät təkna däy-ta s-itawänna zakkät; ta s-əkkožät, təkna däy-ta s-itawänna amärod; ²⁰ta s-səmmosät, təkna däy-ta s-itawänna onikəs; ta s-sädisät, təkna däy-ta s-itawänna sarədwan; ta s-əssayät, təkna däy-ta s-itawänna kəržolit; ta s-əttamät, təkna däy-ta s-itawänna beril; ta s-təžayät, təkna däy-ta s-itawänna tobaz; ta s-märawät, təkna däy-ta s-itawänna, kərizobäraz; ta s-märawät d-iyät, təkna däy-ta s-itawänna, tirkāwaz; ta s-märawät d-sänatät, təkna däy-ta s-itawänna, amatist. ²¹Hak tashärt-däy-tin-däy n-märawät d-sänatät, tamäywant; hak tashärt-däy, təddas s-ännuy n-tamäywant iyyän. Tišarriten n-ayrəm-wa-däy, əknanät s-oräy s-äddoobät äwadəm ad-sär-s inhəy iman-net šund täšoka.

²²Äyrəm-i-hi, wär däy-s ənḥəyäy ehän n-ämudd wa mäqqärän* fäl-a-s Emäli Mässinäy-i ilän tärna iket-net d-Ašäyol* a-s ehän n-ämudd-net.

²³Wär-ämyatär ayrəm s-täfukt wäla s-ewär i-ad-sär-sän inhəy äwadəm fäl-a-s, äsimäläwlaw-t älxurmät n-Mässinäy. Ašäyol iman-net a-s, tefätelt-net. ²⁴Ännur-net a-s ärjašan äddəwəlän, Mässinäy a-s dd-tiwəyän sär-s imänokalän tirəzzay-näsän d-semyar-näsän. ²⁵Tishar n-ayrəm, ad-ämeränät ašäl iket-net, wär-ilkem faw ad-äyfalnät ed, wär-ilkem ad-fälla-s ija ehäd. ²⁶Ad-sär-s dd-awəyän äddəwəlän a-wa län ähusken d-tirəzzay-näsän d-semyar-näsän ²⁷mäšan, ayrəm-i-däy, wär t-dd-e-ijjəš enämmädäs wäla ere əšlanät tilušawen wäla änäsbahu; wär t-dd-e-ijjəš yas ar äddinät wi s-əktäbän ismawän-näsän däy-əlkəttab wa n-tämudre-i s-ənta a-s əlkəttab wa n-Ašäyol.*

22 Dərät-a-wen-däy, issəkn’-ahi day änjəlos ejärew n-aman wi n-tämudre, a-wen aman šaddiijnen, äsimäyämäyän šund täsoka. Ejärew-wa-däy, iffay-dd däy-tasäqqaymut ta n-təmmənukəla n-Mässinäy d-Ašäyol.* ²Injay s-edəgg n-ayrəm wa däy-tazämmyän äddinät. Hak ašälim n-ejärew-en, idwal fälla-s ahəšk wa n-tämudre itirəwän mərəw ihändäggan däy-awätay d-əssin, hak ewär-däy, ija tirwe täynayät. Ifärketän-net a isasəfarän i-äddunya, təzzəy. ³Ayrəm-wa-däy, wär-ilkem ad-däy-s ättirəw ere äsibännän Mässinäy. Tasäqqaymut n-təmmənukəla n-Mässinäy d-Ašäyol a ihan ayrəm-ənnin-däy; ayrəm-en-däy day, a däy-t-e-yabbädän eklan-net, ⁴ənhəyän idəm-net ed iktab isəm-net fäll-timmawen-näsän. ⁵Wär-ilkem ad-däy-s ij’ ehäd, wär-ilkem ad-ämyatär äwadəm s-efew n-tefätelt, wäla s-ännur n-täfukt fäl-a-s, ad-fälla-sän isəssəmyämäy Emäli Mässinäy ännur-net, əttəfän Təmmənəya härkuk.

Təmmənəya n-Älmasex ta täylälät

⁶Oläs day änjəlos, inn’-ahi: «Isälän-wi-däy, ädduutten, änihäjjän d-taflest. Emäli Mässinäy-i isaməjrädän ännäbitän, ənta a dd-äšmašälän änjəlos-net i-ad-älläyät i-eklan-net a-wa s-išwar ija.»

⁷Yisa, innä: «A əndərrän yas, ose-y-kəwän. Təndəđ i-ere wa äqqiimän äsijäd i-härätän wi s-ənnän ännäbitän, əktäbän-tän däy-əlkəttab-wa-däy.»

⁸Ämərə-hi, näkk Exya, härätän-wi-däy, əsley-asän, ənhəyäy-tän. Dərät a-s tän-ənhayäy, d-a-s hasän-əsleey, ärkäyay dat-änjəlos wa hitän-issəknän i-ad-t-äybədäy ⁹mäšan, inn’-ahi: «Ahaa! Wär jed a-di, näkk akli šund käyy a ämoosäy, näkk d-ayətma-k wi n-ännäbitän d-ere omanän s-məjräd n-əlkəttab-i-däy iket-net, Mässinäy yas a-s käy-iwar älyibadät-net.»

¹⁰Inn’-ahi dərät-a-wen: «Wär təfferäd iməjridän wi isəlmäd Mässinäy inəmmušal-net, əktäbän-tän däy-əlkəttab-wa-däy ed a-wa däy-ässewälän, išwar ija. ¹¹Wa wärän itəjj a olayän, änn’-as ad-isiwəđ däy-tälläbäst;

wa n-enämmädäs, ihølet s-data dāy-asəmmädəs n-iman-net, wa oyädän, isiwødet dāy-iqqud-net, wa šaddijän, isiwødet dāy-təšədje-net.»

¹²Inn'ahi Yisa: «'A əndärrän ɣas, oseɣ-kāwän, äwwayäy i-hak äwadəm älhäk n-a-wa has-jän imojjan-net. ¹³Näkk a-s Tizarät, näkk a-s Tišrayät,† heɣ eyäf, heɣ ajilal, näkk a-s Sənto, näkk a-s Sämdo.»

¹⁴Tənədə i-äddinät wi əššəšdājnen isəlsa-näsän, ikf-en a-wen turhajät n-ad-əkšən ara n-ahəšk wa n-tämudre d-turhajät n-ujəš s-imawän n-ayrəm-wa-däy ¹⁵mäšan, imässäxärän d-inəmmušal n-əlkäxbu d-imäjjan n-iman d-imäššanämän† d-inəsbuha, xäram-asän ayrəm-en.

¹⁶Näkk a-wa Yisa; näkk a hin-äšmašälän änjəlos-in sār-wän i-ad-hawän-dd-isənnəfiləl härätän-wi-däy dāy-älkänisäten. Näkk a-wa Yisa wa n-ahäya n-Dawəd s-ätwänna ilkam ad-ixkəm, näkk a-s tatrit ta n-tifawt tismäyumiyät.»

¹⁷A-wen-däy a fäl, Unfas Šaddijän hakd-däy tämaɣlayt ətəfafän iyyän n-əmm, jannen: «Eyyäw!» Ännet day wa isällän i-isälan-wi-däy: «Eyyäw!» Ere äffudän-däy, aset-dd; ere irhän aman əddärnen-däy, ilkəwet, äswet dāy-sän bännan.

Ajilal n-mäjräd

¹⁸Näkk Exya, älleɣey i-äddinät iket-näsän wi əslänen i-härätän wi s-innä Mässinäy i-inəmmušal-net, əktäbän-tän dāy-əlkəttab-i-däy. Əkkasäy-kāwän dāy-taydärt: isälan-wi-däy, ere fälla-sän ässewädän härät, ilmədet a-s ad-isiwəd Mässinäy fäll-a-wa has-ikittəw älmäššibatän wi s-ätwäjjan isälan-näsän dāy-əlkəttab-wa-däy. ¹⁹Afäl day ikkäs äwadəm härät dāy-iməjridän-wi-däy s-ätwänna i-inəmmušal ad-tän-əktəbän, əktäbän-tän dāy-əlkəttab-wa-däy, ad-iqqəl Mässinäy s-əjadär wa has-ija dāy-ahəšk wa n-tämudre d-ayrəm wa šaddijän s-isiɣul əlkəttab-wa-däy isälan-net.

²⁰Ere wa s-ənta a ɣur-t-təlla tidət n-härätän-wi-däy iket-näsän, ənta a innän: «A əndärrän ɣas, oseɣ-kāwän.» Amin! Emäli Yisa, əqqəl-dd.

²¹Issənsä fälla-wän Emäli Yisa ännuymät iket-däy-näwän. Amin!

† 22:13 Dāy-Tälyunanit, itawänna i-Tizarät: Älfa, itawänna i-Tilkamät: Omega.

† 22:15 Imäššanämän (emäššanäm): Äddinät wi ɣabbädnen äššanämän.